

Nr. 2 // 2015

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Tema:

Vores kulturarv bliver digital

[s.16-25]

Programmering:

Dokumentation er stadig vigtig [s.26]

Film:

Kodegeniet, der selv blev knækket [s.32]

PROSA



Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Skal vi have en ny fælles hovedorganisation i Danmark?

Formanden for HK Privat, Simon Tøgern, har i en kronik i Politiken slået til lyd for, at den næste LO-formand skal gå til valg på at være den sidste LO-formand, fordi hovedopgaven skal være at sammenlægge LO med FTF.

Der er ingen tvivl om, at vi har brug for at samle kræfterne i fagbevægelsen. Vi står over for store opgaver, som kalder på en fælles indsats. LO og FTF arbejder i stigende omfang sammen om at sætte en fælles dagsorden. Der er nu etableret en fælles repræsentation over for EU i Bruxelles, hvor også AC deltager. Der er også lavet et fælles udspil i forhold til beskæftigelsesindsatsen - det er med til at gøre den stemme, vi taler med, højere og mere klar.

Men det allervigtigste sted at tage fat er at gøre plads for medlemmernes udfoldelse og bestemmelse over egne løn- og arbejdsvilkår - og at lytte til deres forslag til, hvordan organiseringen skal finde sted.

En undersøgelse fra Aalborg Universitetscenter viser, at lønmodtagerne går ind for fagforeninger og for solidaritet. endda i stigende omfang. De støtter retten til at kunne konflikte for bedre løn- og ansættelsesvilkår - en tendens, der går igen hos medlemmerne af alle tre hovedorganisationer. Og så gælder det nok så overraskende også medlemmer uden for hovedorganisationerne.

Det vil være en nøglesag for PROSA, at der skabes gode rammer for arbejdet med at indgå og forhandle overenskomster. Vel at mærke rammer, hvor medlemmerne får reel indflydelse på egne løn- og ansættelsesvilkår. For vi skal

huske på, at det er medlemmerne, der er vores egentlige styrke - ikke bare fordi vi kan bryste os af et stort antal medlemmer, men fordi de faktisk er rede til at støtte de aktive tillidsfolk. Kun ad den vej kan fagbevægelsen genvinde sin styrke.

Det er i den forbindelse en central diskussion, hvordan vi faktisk samler og styrker vore kræfter. Dette mener jeg, ikke først og fremmest sker ved at sammenlægge hovedorganisationerne, men ved at arbejde for at frisætte de uanede kræfter, som ligger hos medlemmerne.

Hvis fagbevægelsen lader Kommunernes Landsforening slagte overenskomsten for lærerne, er det jo ligegyldigt, om man er medlem af samme hovedorganisation - det gør os ikke stærkere. En fælles hovedorganisation havde ikke hjulpet - der var brug for god gammeldags solidaritet. Hvis du tillader overgreb over for andre den ene dag, kan det vende tilbage til dig selv den næste dag.

En af de gode ting, der er sket i denne henseende, er den fælles overenskomst, som HK, PROSA og en række AC-organisationer har indgået på CGI - et initiativ, som vi nu forsøger at gentage hos andre arbejdsgivere. Men det er helt essentielt, at det fortsat bygger på medlemmernes lokale engagement og involvering. Det er ikke noget, vi kan sidde på forbundskontorerne og styre. Men CGI viser, at det godt kan lade sig gøre at samarbejde på tværs af hovedorganisationerne. Med den slags samarbejde som model kan det måske ligefrem med tiden føre til en sammenlægning på medlemmernes betingelser.

Prosa-bladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, fax 33 91 90 44, prosa.bladet@prosa.dk **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk **Journalist** Stine Nysten, sny@prosa.dk **korrekturlæser** Lene Sekjær **grafiker** Claus Andersen, Kindly **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli måned **Næste gang:** 18. marts **Læserbreve/debatindlæg:** deadline: 23. februar **Offentliggøres et indlæg,** vil det blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk/link/23 **Indlæg,** der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse **Synspunkt** på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen **Prosa-bladet** modtager gerne input og tips fra læserne på redaktion@prosa.dk **Klageadgang:** Ønsker du at klage over håndteringen af henvendelser til redaktionen eller generelle stofprioriteringer, kan du læse mere om den procedure på prosa.dk/link/23 **Redaktionsudvalg:** **Formand:** Peter Ussing: peter.ussing@gmail.com **Næstformand** Michael Harly **udvalgsmedlemmer:** Christian Christensen, Dennis Andersen, Thomas Kølle og Tom Dalgaard Petersen **annoncer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk **Teknisk produktion og tryk:** Kindly **Forsidefoto:** Søren Holm, Chili

”Det er vigtigt, at man også om hundrede år kan få indblik i vores kultur i dag, og for mig er det et stort plus, at det udviklingsarbejde, jeg udfører, har et formål i en større sammenhæng”

Per Møldrup-Dalum, udvikler, Statsbiblioteket i Aarhus

Se alle tidligere blade på Prosa.dk



Indhold

IT-AKTUELT:

Beskyt din kommunikation 04

It-folk, journalister og borgere generelt kan blive klogere på sikker kommunikation og kryptering i anvisninger fra det europæiske journalistforbund, EFJ.

Snu router hjælper hjemmenet 06

En selvkonfigurerende router kan forbedre netværksdækningen ved hjælp af mesh-teknologi.

FAGFORENINGER:

Alle ansatte er medlem af samme fagforening 08

Eksklusivaftaler og en organiseringsgrad på 98 procent er dagligdagen hos Japans næststørste mobiludbyder.

SOFTWAREUDVIKLING:

Copendojo: Her lærer børn at programmere 10

Tema: Dokumentation er stadig vigtig 26

Hvordan får du den (næsten) perfekte systemdokumentation?

DIGITALISERING

Tema: Vores kulturarv bliver digital 16

Avanceret bitbevaring og Big Data-digitaliseringsprojekter. Reportage fra Statsbiblioteket i Aarhus

DANSK IT-HISTORIE:

Au pair-pigens kæreste havde skrevet en database 30

Det var tilfældigheder, der førte til den første danske kontorpakke med tekstbehandling, database og rapportgenerator.

FILMANMELDELSE

Kodegeniet der selv blev knækket 32

Verden kan takke den matematiske begavelse Alan Turing for, at anden verdenskrig blev afkortet med flere år. Nu er historien blevet til en film.

AKTIVITETER:

Kursus og foredrag 36

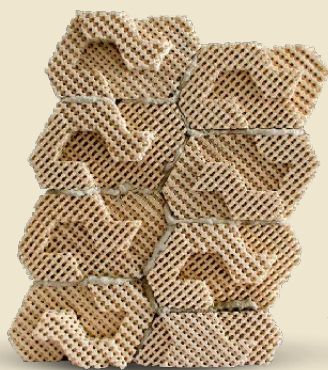
Hør, hvordan du får mere i løn, se Citizenfour i Odense, og kom godt i gang med it-karrieren.



3D-mursten afkøler rum

Virksomheden Emerging Objects satser på at benytte 3D-printteknologi til at reducere behovet for traditionel, strømslugende aircondition i områder med høj temperatur og lav luftfugtighed. Enheden, som stadig er under udvikling, er en såkaldt kølemursten. Den designes til at kunne afkøle et rum ved hjælp af en af de mest udbredte ressourcer: vand. Det beretter 3dprint.com. Selve principperne bag afkølingen har været kendt i flere tusind år, og eksempelvis porøse lerkrukker er blevet anvendt til at sænke temperaturen på vand ved hjælp af den fordampning, der opstår på krukernes overflade. Nyt er derimod den optimering og forbedring af murstenenes køleevne, som er mulig gennem 3D-beregninger og printning. Stenen er lavet af et 3D-printet keramisk materiale, der kan opsuge vand ligesom en svamp. Når den varme, tørre luft passerer, absorberer luften vandet gennem fordampning og bliver til kølende og mere fugtig luft.

kwn



3D-print muliggør optimering af gammelkendt køleteknologi.



BMW patcher sikkerhedsfejl

Ikke færre end 2,2 millioner biler er ramt af en softwarefejl, som gør det muligt for hackere at åbne døre.

Bilproducenten BMW udbedrer nu en sårbarhed, der lader hackere åbne døre og rulle vinduer ned på langdistance. Sårbarheden omfatter ikke færre end 2,2 millioner køretøjer af mærkerne BMW og Rolls Royce, som er udstyret med Connected Drive - en teknologi, der gør det muligt for ejerne at tilgå internettet, navigation og andre services via et sim-kort, som er installeret i bilen. Ifølge Reuters lykkedes det it-sikkerhedseksperter at oprette en falsk basestation for mobiltelefoni, som opsnapper netværkskommunikationen fra bilen. Den kommunikation blev anvendt til at sende kommandoer tilbage til bilen, der sørgede for at rulle vinduerne ned og åbne dørene. Det var den tyske organisation ADAC, en pendant til FDM, som afslørede sikkerhedsbristen sidste sommer, men valgte at vente med offentliggørelsen, så BMW fik mulighed for at rette fejlen.

kwn

Beskyt din kommunikation

Det europæiske journalistforbund, EFJ, har udsendt en række anvisninger på, hvordan man kan beskytte sig mod aflytning af kommunikation via internettet, og hvordan data praktisk kan krypteres på pc'er og mobile enheder. Det sker efter en fire-dages workshop afholdt af it-sikkerhedseksperter Dmitri Vitaliev i Bruxelles, hvor 21 europæiske journalister og fagforeningsansatte deltog. Anbefalingerne er generelle

nok til ikke kun at henvende sig til journalister med behov for kildebeskyttelse. De konkrete råd og værktøjer er af interesse for alle internetbrugere. Anbefalingerne er tilgængelige på engelsk, fransk, spansk og katalansk på europeanjournalists.org/blog/2015/01/22/cyber-security-training-for-journalists.

kwn

TIL DET DANSKE IT-FOLK

KURSER TESTS CERTIFICERINGER FIRMAKURSER KONSULENTER

Velkommen på vores nye hjemmeside!

Brug **FINDER** for at finde
dit kursus, test
eller certificering



FINDER

Vælg Kurser

Vælg producent

Vælg kategori

Vælg teknologi



APPLE



CISCO



GOOGLE



MICROSOFT



OPEN SYSTEMS



ORACLE



ØVRIGE



MOBILE PLATFORME



SERVER & DESKTOP



NETVÆRK



DATABASER, BI & SQL



PROGRAMUDVIKLING



WEB TEKNOLOGIER



ØVRIGE

Hvorfor vælge os?

Kurser med omhu og kvalitet

Du går på kursus for at lære noget nyt, som du kan bruge, når du kommer hjem. Vores erfarne, fastansatte instruktørkonsulenter gør deres ypperste for, at du forstår teori og begreber, inden du laver øvelser for at opnå praktisk håndelag.

Undervisningen foregår i spændende og rolige omgivelser, hvor du kan koncentrere dig – og blive forkælet på samme tid.

300 forskellige kurser

Vi har Danmarks største udbud af kurser, tests og certificeringer inden for operativsystemer, netværk og programmering.

Kurser med afholdelsesgaranti

Mange af vore kurser har afholdelsesgaranti, så du ikke risikerer, at de bliver aflyst. Afholdelsesgaranti er vist med

Hands-On med mening

Hos SuperUsers tror vi ikke på "trial and error", altså at prøve sig frem. Hands-on er vigtigt, men først skal man have begreber og baggrund på plads.

Mesterlære = Master Class

Den dygtige instruktør er kernen i SuperUsers. 80% af et godt kursus kan tilskrives en motiverende, fagligt dygtig og velformuleret instruktør. Formidling er altafgørende for dit udbytte af kurset!

50.000+ kursister siden 1984

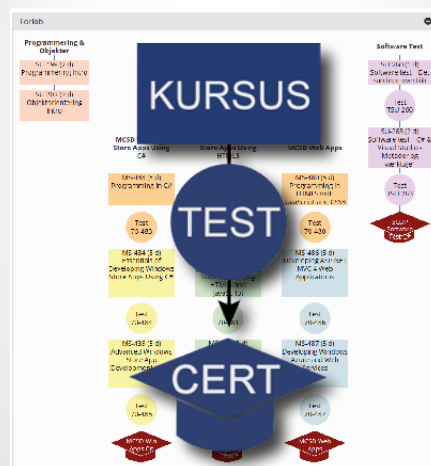
I SuperUsers har vi undervist mere end 50.000 kursister inden for operativsystemer, netværk og programmering. Spørg efter referencer, vi har dem i massevis.

SUPERUSERS

Danmarks største IT-kursuscenter har fået ny hjemmeside

Nemt og overskueligt:

Det nye website er let at betjene, og du finder lynhurtigt det, du søger.



C# / .NET 4.5 kurser									
Titel	Test	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Programmering & Objekter	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Introduktion til C# programmering	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Objektorienteret Programmering i C#	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Udvalgte emner i C#	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Mere end 300 kurser og 100 certificeringer med tilhørende tests

Mobile Platforme

Europas største udbud af kurser, tests og certificeringer på både Android, iOS og Windows Phone.

Server & Desktop

Windows: Vi er Microsoft Certified Training Partner og holder alle Windows- og BackOffice-kurser inklusive PowerShell og Hyper-V.

LINUX / UNIX: Vi holder masser af kurser i Linux og UNIX inkl. Apples OS X og LAMP – med tests og tilhørende certificeringer.

Netværk

TCP/IP, den åbne standard som bruges alle steder. Mange TCP/IP- og CISCO-kurser, tests og certificeringer.

Databaser, BI & SQL

Fokus på SQL & BI samt kurser i T-SQL, Microsoft SQL Server, MySQL, MariaDB, PostgreSQL, SQLite, ...

Programudvikling

Kurser, tests og certificeringer i C, C++, C#/ .NET, Obj-C/Swift, Perl, Python, PHP, Ruby, UML, Software Test ...

Webteknologier

Aldrig har Web Apps haft større fokus end nu: AngularJS, Bootstrap, jQuery, jQuery Mobile, PhoneGap, NodeJS, ...

Kurser til halv pris – indtil 28. februar
Bestil en af vore mange certificeringspakker – så får du kurserne til halv pris!

www.superusers.dk

KAN BLINDE KODE?

"Jeg er koder. Jeg er også blind. Blind som en flagermus, kan man sige. Og sådan blev jeg født." Sådan lyder starten på et blogindlæg, som den unge programmør Florian Beijers - eller Zersiax, som han er kendt som blandt andre programmører - har postet. I blogindlægget maner Florian Beijers en del myter i jorden. Eksempelvis den med, at blinde har brug for særligt avanceret computergrej. Han klarer sig med en standard-Dell Inspiron Notebook, hvorpå han har installeret

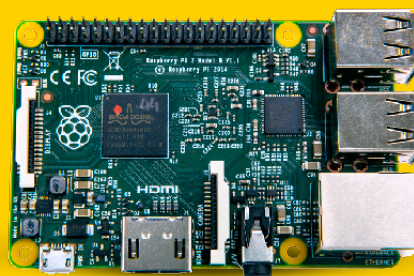
den open source-baserede skærlæser NVDA (nvaccess.org) på. Blogindlægget, som også rummer gode råd til, hvordan man beholder sin mentale sundhed ved at bede skærlæserens syntetiske stemme om at holde sin mund ved oplæsning af kantparenteser under kodegennemgang, kan læses på blog.freecodecamp.com/2015/01/a-vision-of-coding-without-opening-your-eyes.html.

kwn

WINDOWS ER PÅ VEJ TIL RASPBERRY PI 2

Det ser ud til, at selvbyggere snart får et alternativ til at lade Linux være en naturlig del af Raspberry Pi 2-motherboardet. Microsoft har annonceret, at virksomheden vil levere en udgave af Windows 10, som kan køre på enheden. Windows 10 bliver gratis for maker-community'et gennem Windows' udviklerprogram til IoT (Internet of Things). Flere informationer på www.windowsondevices.com.

kwn



Det populære print i maker-kredse er på vej til at blive understøttet af Windows 10.

Snu router hjælper hjemmenettet

Eero er navnet på en ny router, som bag sin anonyme plasticskal gemmer på ny funktionalitet, der skal afhjælpe sløve hjemmenetværk med flere kablede eller trådløse bokse. Denne router er nemlig i stand til at opbygge sit eget mesh-netværk, samtidig med at den fungerer som både router og repeater. For-

målet med det fleksible og samarbejdende mesh-netværk er at forbedre kvaliteten i lejligheds- og huses trådløse netforbindelser. Routeren kan anvendes som en vanlig router, men den fulde funktionalitet folder den først ud, når den interagerer med andre lignende enheder. Op til 10 Eero-enheder kan samarbejde om at optimere dækningen. Til mindre lejligheder anbefaler producenten Eero to enheder. Produktet til 125 dollar forhandles indtil videre kun i USA, men ifølge leverandøren kommer det snart til Europa. Flere oplysninger på www.eero.com

kwn



Udvid horisonten

FÅ FLESKKAB × VIDEN × FREMSKRIFT



Danmarks mest erfarne agile konsulenthus tilbyder kvalitetskurser med de bedste og mest inspirerende undervisere fra ind- og udland.



2-dages Product Owner kursus

Nedbryd forretningens behov til håndterbare opgaver for et agilt team, få konkrete teknikker, der styrker dit praktiske arbejde som Product Owner, og lær at undgå de typiske faldgruber. Samtidig med at du bliver certificeret Product Owner.

Feb 24

Feb 25

Pris: 9.500 kr.

Inkl. let morgenmad, frokost, kaffe, the, frugt og diverse snacks begge dage.



Second Generation Lean Product Development

Don Reinertsen er lidt af en 1'er på sit felt, som i flere omgange har været i Danmark for at dele ud af sin viden. Vi hos BestBrains har selv haft stor glæde og gavn af at deltage i Dons workshop, og nu har vi igen fornøjelsen af at kunne præsentere et intensivt to-dages forløb.

Mar 26

Mar 27

Pris: 15.000 kr.

Bestil før 16. februar 2015 og få early bird-pris, 12.500 DKK. Prisen inkluderer begge dage med Don, kursusmaterialer, frokost, kaffe, te, div. snacks etc.



Grow a Solid Agile Team

Hos BestBrains har vi fornøjelsen af at kunne præsentere en to-dages workshop med Agile coach, Gil Broza, som er forfatter til bogen The Human Side of Agile. Gil er til dagligt bosiddende i Toronto, og er én af de førende inden for sit felt.

Apr 16

Apr 17

Pris: 12.500 kr.

Bestil før 16. februar 2015 og få early bird-pris, 10.000 DKK. Der kan opnås rabat ved at tilmelde flere deltagere fra samme firma.



Intensiv JavaScript- og Unittest workshop

BestBrains' stifter, Lars Thorup gennemgår de grundlæggende principper og introducerer værktøjerne, som deltagerne alene eller to og to bruger til at løse fokuserede og konkrete opgaver.

Apr 23

Pris: 4.000 kr.

Inkl. let morgenmad, frokost, te, kaffe etc. Der kan opnås rabat ved at tilmelde flere deltagere fra samme firma.



Building a Culture of Innovation 2-day Workshop

Nu har du en unik mulighed for at deltage i en intensiv 2-dages workshop med den erfarne produkt designer og teamleder, Jeff Gothelf. Jeff er til daglig bosiddende i NYC og udgav i 2013 bogen, Lean UX: Applying lean principles to improve user experience.

Apr 28

Apr 29

Pris: 13.500 kr.

Bestil før 16. februar 2015 og få early bird-pris, 11.000 DKK. Der kan opnås rabat ved at tilmelde flere deltagere fra samme firma.

MERE INFO OG TILMELDING:

Tel: +45 2992 2234
Email: rikke.myung@bestbrains.dk
Web: academy.bestbrains.dk



Her skal alle være MEDLEM AF FAGFORENINGEN

Knyttede næver: Dette er en beretning om, hvordan en fagforening i et privatiseret japansk telefonselskab havde ryggen mod muren, men fik vendt udviklingen og forrige år ligefrem indgik en eksklusiv aftale med ledelsen.

Af Asger Røjle, Tokyo
[prosabladet@prosa.dk]

Man hører ofte, at fagforeninger hører fortiden til, og at de kun overlever i virksomheder, der ligeledes hører fortiden til.

Man hører ofte, at konkurrence og entreprenørånd i fremtidens højteknologiske virksomheder er totalt uforenelig med gammeldags fagforeningstankegang med dens lønkrav, sammenhold og knyttede næver.

Men læs så lige her: Dette er en sand historie ude fra virkeligheden om en fagforening i et stort moderne firma, der blandt andet omfatter Japans næststørste mobiludbydere. Fagforeningen har ikke alene formået at få en overenskomst på plads med virksomhedens ledelse - den har også formået at lave en eksklusiv aftale, som betyder, at de nu 98 procent af de ansatte, der kan være medlem af fagforeningen, også er det. For blot 13 år siden var tallet nede på 45 procent.

- Det er en del af aftalen, at alle, som var ansat ved aftalens indgåelse, kan nægte at melde sig ind, og det er der stadig enkelte, der gør. Men alle nyansatte skal melde sig ind, forklarer Kazuhiro Matsui, som er næstformand for firmafagforeningen hos KDDI.

Da aftalen blev indgået i 2012, organiserede firmafagforeningen 65 procent af de ansatte, og de allerfleste af de 35 procent, der manglede, meldte sig straks ind.

Knyttede næver

Eksklusivaftalen og de mange knyttede næver øverst på fagforeningens Facebook-side skal imidlertid ikke forlede nogen til at tro, at KDDI-fagforeningen er en radikal forkæmper for socialisme og revolution.

Der er tale om en moderat firmafagforening, der i den bedste japanske tradition ser det som sin hovedopgave at skabe et tillidsfuldt samarbejde med virksomhedens ledelse. Lige netop derfor har eksklusivaftalen kunnet lade sig gøre.

- Ledelsen af KDDI har jo også set en fordel for virksomheden i denne ordning, siger Kazuhiro Matsui.

Begyndelsen på historien lyder ellers meget mere tidstypisk. I 1990'erne blev Japans næststørste offentlige telefonselskab, KDD, privatiseret og opsplittet i flere selskaber. Det var KDD, som i gamle dage især stod for udlandstelefonien. Privatiseringen af KDDI, som det nye selskab kom



Selvom næverne er knyttede, lægger den japanske fagforening sig ganske tæt op ad den traditionelle, samarbejdsorienterede rolle på det japanske arbejdsmarked.

til at hedde, skete i den relativt korte periode i slutningen af 1990'erne og begyndelsen af nullet, hvor japansk politik var stærkt influeret af den såkaldte "neo-konservative" økonomiske politik, som også var i højsædet i USA på samme tidspunkt. Derfor lød opskriften på liberalisering, fri konkurrence, så lidt statslig indblanding og så få bindende aftaler som muligt. Det var åbenlyst en del af den politiske aftale omkring privatiseringen, at firmafagforeningens indflydelse internt i virksomheden skulle begrænses.

I de følgende år skete den ene sammenlægning efter den anden af den ærværdige gamle mastodont KDDI med relativt nydannede selskaber fra den vilde og entreprenante it-sektor. I det gamle KDDI var de ansatte stadig som hovedregel medlem af fagforeningen, men ingen af disse nye selskaber havde tradition for noget, der lignede fagforeningsmedlemskab, og den samlede organisationsprocent i det nye KDDI faldt og faldt.

Firmafagforeningen

Da KDDI i 2001 blev slået sammen med mobilselskabet au, blev lavpunktet nået med 45 procent. Det orange au-logo er i dag stadig varemærke for virksomhedens mobilbutikker på ethvert hovedstrøg over hele landet.

Men KDDI-fagforeningen beholdt sine kontorer i selskabets bygning. Japan har tradition for firmafagforeninger. I folks hoveder er det ikke den nationale overbygning, men firmafagforeningen, som man er medlem af. Her i korridorerne i virksomhedens hovedsæde udførte fagforeningens repræsentanter et tålmodigt benarbejde med henblik på det comeback, der skulle komme. Her holdt de jævnlige møder med åben erfaringsopsamling, hvor alle ansatte – uanset om de var medlemmer eller ej – kunne komme frem med deres beklagelser. Fagforeningen gik videre med sagerne over for ledelsen, og den opnåede så mange konkrete resultater i hverdagen, at det gav point hos skeptikerne.

Her holdt de informationsmøder for alle ansatte for at overbevise dem om, at det ikke bare var brok og internt kævl det hele. Fagforeningens vision var også "at skabe en bedre virksomhed for alle", som Kazuhiro Matsui siger.

– Mange havde et negativt syn på en fagforening, og det var vigtigt for os at vinde sympati hos disse kolleger, fortæller han.

Her lancerede de den ene organiseringskampagne efter den anden med rundhåndede præmier og rabatter til de medlemmer, som rekrutterede nye medlemmer blandt de ansatte. Her udgav de interne nyhedsbreve og netmagasiner samt blev aktive på Facebook og japanske sociale netværk og formåede på den måde at være synligt til stede i medlemmernes daglige liv – også hos de yngre kolleger. Og her arrangerede fagforeningen løbende sociale komsammener som udflugter, nytårsfester og madlavningskurser. Fagforeningen blev i stigende grad igen det sted, hvor man mødtes med kollegerne og havde det sjovt sammen.

Frem for alt var der fokus på at opdyrke et godt og tillidsfuldt forhold til HR-ledelsen og den øverste direktion i KDDI.

– I Japan er de ansattes loyalitet i de fleste virksomheder meget høj. Virksomheden føler derfor et behov for en eksklusivaftale. Dens ledelse kan forstå, at det skaber sammenhold i virksomheden, at alle er medlem af fagforeningen, forklarer Toru Harukawa, der er generalsekretær for fagforeningen.

Alt i alt den samme slags opgaver, som fagforeninger i resten af verden også har kastet sig over i bestræbelserne på at vise deres berettigelse og nødvendighed i den moderne kapitalismes æra.

KDDI har i dag 18.000 ansatte. 5.000 af disse har en ledelsesfunktion og kan ikke være medlem, men de øvrige 13.000 er i dag medlemmer. Det er reelt en fordobling af medlemstallet, hvis man sammenligner med situationen før eksklusivaftalens indgåelse i 2012. Det hører med til billedet, at flere og flere er kontraktansatte – ikke mindst på kontorerne og i salgsafdelingerne. Det er en generel tendens, som man også ser hos andre japanske virksomheder. Men her hos KDDI skal de kontraktansatte – i modsætning til mange andre steder i Japan – være med i fagforeningen,

mens de er ansat, uanset hvor kort tid kontrakten gælder. Det er simpelt – hen blevet en del af deres kontrakt. 3.500 af de 13.000 medlemmer er kontraktansatte.

Kravet om medlemskab gælder dog ikke dem, der arbejder for underleverandører, som udfører opgaver for KDDI. Dem er der også et stigende antal af. De to repræsentanter for ledelsen af KDDI-fagforeningen ser intet som helst forkert i at indgå

en eksklusivaftale – en eksklusivaftale, som jo ville have været ulovlig at indgå i vore dages Danmark. Man skal ikke gratis kunne have del i de forbedringer, som fagforeningens skaber, mener de.

Kazuhiro Matsui erkender, at der også har været menneskerettigheds-argumenter mod fagforeningstvung undervejs i debatten op til aftalen i 2012. Ikke fra ledelsens side, men fra enkelte ansattes side.

– Men vi har forklaret, at det er lovligt ifølge japansk lov, og at det at have en lukket fagforening ("closed shop") er den bedste måde at enes om at få virksomheden til at fungere effektivt, siger han.

På lang sigt er det imidlertid ikke tvung, der virker, tilføjer han. Folk skal selv se en fordel ved fagforeningsmedlemskabet. Ellers kan man ikke opretholde en "closed shop".

– Ledelsen føler, at det er nødvendigt at udvikle virksomheden sammen med de ansatte, forklarer Toru Harukawa.

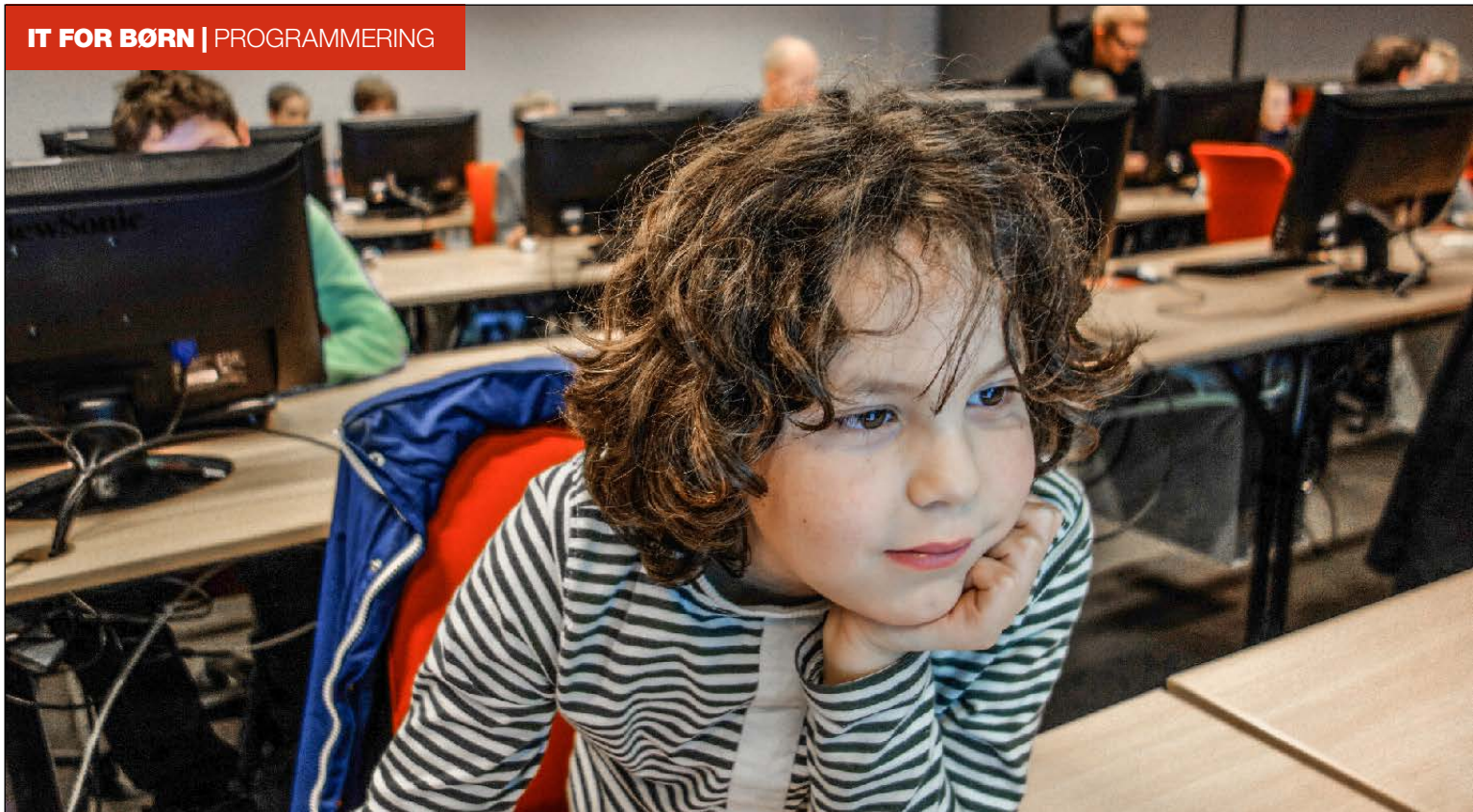
Netop fordi konkurrencen er så hård på det japanske kommunikationsmarked, har virksomheden brug for, at alle de ansattes ideer til nye forretningsinitiativer kommer på bordet for at være konkurrencedygtig.

– Det er den væsentligste grund til, at ledelsen støtter en eksklusivaftale, siger Toru Harukawa.

Det handler om forretning.

"Det var vigtigt for os at vinde sympati hos kolleger, der havde et negativt syn på en fagforening"

Kazuhiro Matsui, næstformand KDDI



Silas sidder og får katten til at bevæge sig rundt på skærmen. Tilfredsheden lyser ud af ham, når det virker.

EN AFTEN I Copendojo

Der er et sted i Danmark, hvor børn kvit og frit kan lære at programmere - undervist af meget dygtige mentorer.

Af Steven Snedker
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Steven Snedker

Når aftenen er ved at være omme i Copendojo, stiller børnene sig op på en række og viser efter tur, hvad de har fået programmeret.

- En kat, der jages rundt i en labyrint af et spøgelse.
- Et sjovt quizprogram.
- Flotte mønstre.

Klapsalverne fra de andre børn, mentorerne og forældrene skyller ind over dem. Mentorerne spørger interesseret til, hvorfor børnene lige netop traf de valg, de traf, og hvor-

dan de har tænkt sig at udvikle videre på ideen.

Det er tit bedre end at gå på arbejde eller i skole.

Dygtige mentorer

Det er også sjældent, at man får så gode lærere. Mentorerne i Copendojo er typisk dataloger med rigtigt softwareudviklingsarbejde til hverdag.

Kommer man til Copendojo, kan man for eksempel blive undervist af Peter Andreasen, studio lead developer hos et

Dojo?

Når folk dyrker kampsport, sker det i en dojo - en træningssal for kampsport. Coderdojo er en træningssal for dem, der vil lære at kode.

af Danmarks mere succesfulde spilfirmaer, PressPlay - dem med Max and the Magic Marker og Kalimba. Andre mentorer knuser Big Data eller programmerer hjemmesider til hverdag.

Børnene i Copenodojo er sikre på at få meget kvalificeret modspil.

Copenodojo er et fritidstilbud til børn mellem 7 og 17, der gerne vil lære at programmere. Det løber af stablen hver anden torsdag mellem klokken 17 og 19 på IT-Universitetet i København.

Det er gratis at deltage - men det er ikke sikkert, at der er plads. Kodeklubben for nørder er så populær, at arrangørerne bruger både invitationsliste og venteliste for at få besat alle pladser bedst muligt.

En typisk aften

Børnene ankommer klokken 17 og får en fem minutters introduktion til et emne. Loops, sprites, stamps, eller hvad der nu har fanget børnenes og mentorernes interesse.

Herefter sætter børnene sig til at programmere. De 12-årige drenge sidder ofte i klynger på to-tre stykker og samarbejder på et projekt. De mindre børn sidder med deres forældre og får lidt ekstra hjælp.

Mentorerne svæver rundt i lokalet og hjælper alle med oprakte hænder over de forhindringer, de har mødt.

Halvvejs i forløbet er der en forfriskning - gerne chokolademadder og juice - hvorefter kodeklubben fortsætter, indtil den store præsentation af aftenens arbejde.

Softwareudvikler Carsten Jørgensen tager gerne tre børn med. Et af egen avl og to nabodrenge. Derudover underviser han i Copenodojo. Carsten var sammen med softwareudvikler Claus Dahl initiativtager til Copenodojo tilbage i 2014.

- Børn havde intet sted, de kunne lære at programmere. Der var ikke rigtigt nogle kodeklubber. Til demodag - et arrangement, hvor nørder viser hinanden seje ting, de har lavet - mødte vi nogle svenskere, der kørte en Coderdojo i Malmø. Sådan en syntes vi også, at der var brug for i Danmark, husker Carsten Jørgensen.

Han understreger, at det fra starten var vigtigt for de to initiativtagere, at alle skulle kunne være med - uanset om de havde en bærbar eller ej.

- Så vi lånte lokaler på ITU, hvor alle børn får deres egen maskine. Det koster heller ikke noget at deltage, siger Carsten Jørgensen.

På ITU kan børn komme og lære at programmere, uanset hvor fuld eller tom deres forældres pengepung er. Alt er mentorsponsorert, men det kniber med at tiltrække piger.

- Det skal være gratis, om vi så skal betale for det, men det er svært at få pigerne med. Vi har fire piger, når vi kører for fuld knald, og kun 12 procent af invitationslisten består af piger, siger Carsten Jørgensen.

Sponsorer

Ifølge Carsten Jørgensen overvejer de to initiativtagere at finde nogle sponsorer. Det ville give muligheder for at eksempelvis at give hvert barn en USB-nøgle, hvor

Lær dit barn at programmere

- scratch.mit.edu: Lav små spil - typisk med en kat som hovedperson. Scratch taler dansk og er byggekloids-programmering. Det er her, man begynder. Fungerer direkte i browseren.
- kvad.dk: Leg med tekst og grafik. Man programmerer ved at skrive function, loop, pixel, scroll down og andre reserverede ord. Fungerer direkte i browseren.
- scriptcraftjs.org: Lav Minecraft-verdener ved at programmere i JavaScript.
- unity3d.com: Lav en 3D-verden med "voksen" spillmotor. Kun for større børn.

Bliv frivillig

CoderDojo eller Coding Pirates?

Der er for tiden to større initiativer, som leger programmering med børn. CoderDojo og Coding Pirates. Begge forlader sig på frivillige mentorer og lokaler, der stilles gratis til rådighed. Coding Pirates findes mange flere steder i landet og koster 500 kroner pr. barn pr. kvartal. CoderDojo findes to steder på Sjælland og er gratis. Faktisk er det sådan, at man på IT-Universitetet på Amager kan gå til Coding Pirates om onsdagen og i CoderDojo om torsdagen. De to initiativer kan findes på henholdsvis codingpirates.dk og copenodojo.dk

de kunne gemme deres arbejde eller skaffe en bedre kageordning.

- På den anden side er vi også ret tilfredse med at være 100 procent uafhængige af andet end mentorernes gode vilje, siger han.

Ifølge medstifter Claus Dahl kunne projektet godt trænge til nogle flere mentorer, fordi det er lidt for meget for de tre drivkræfter at køre hver uge.

- Vi har også liv ved siden af. Men hvis vi blev nogle flere, kunne vi undervise oftere. Det ville børnene helt sikkert sætte pris på, konstaterer han.

Personligt finder han glæden ved at deltage i at opleve de unges reaktioner på de programmeringsmæssige udfordringer.

- Det fede ved Coderdojo er at se fantasien blive foldet ud. Det er fedt at se drengene slå hovedet mod et problem igen og igen, indtil de knuser det, overvinder forhindringerne og får deres kode til at fungere, siger Claus Dahl.



Om Steven Snedker

Steven Snedker er specialelæs datalog fra DIKU. Han huserer til hverdag på vertikal.dk, der har specialiseret sig i at lave mediesites i Drupal og fortælle almindelige mennesker, hvordan man bruger it.

PROSA ser muligheder i **LOVBESTEMT MINDSTELØN**

Stigende lønpres fra andre EU-lande tvinger fagbevægelsen til at tænke nyt. Derfor er man også i PROSA begyndt at diskutere et ellers bandlyst emne – nemlig en lovbestemt mindsteløn.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Halvdelen af de danske lønmodtagere ønsker, at Folketinget vedtager en lov, som fastsætter en minimumsløn for hele arbejdsmarkedet, skriver avisen Information. Det er Center for Arbejdsmarkedsforskning (Carma) ved Aalborg Universitet, der på vegne af hovedorganisationerne LO og FTF har lavet en undersøgelse om emnet. Kun en fjerdedel af de 2.590 personer, som blev spurgt, var uenig i, at Danmark bør have en lovbestemt minimumsløn.

I Danmark bliver løn og vilkår fastsat, ved at arbejdsgivere og arbejdstagere sammen aftaler overenskomsterne - uden politisk indblanding.

Mindsteløn fastsat af Folketinget strider derfor ifølge mange fagforeningsfolks mening mod den aftaleform.

Men for et halvt års tid siden stak hovedorganisationen FTF skeen direkte ned i den varme grød og opfordrede arbejdsmarkedets parter til at begynde at overveje muligheden - en opfordring, der blev blankt afvist af både LO og Dansk Arbejdsgiverforening. Men hvorfor denne modstand?

– Jeg tror først og fremmest, der er tale om en hellig ko, siger næstformand i PROSA Hanne Lykke Jespersen.

– Det er ikke ment nedladende. Vi har været vant til at kunne selv. Betingelserne er imidlertid ændret på grund af vores deltagelse i EU, men selvfølgelig også som følge af den stadigt stigende globalisering. Derfor må man jo også trykprøve synspunkterne en gang mere. Det er faktisk mit synspunkt, at det ikke er meget anderledes, end at vi har en lovbestemt ferieret på fem uger, og at de fleste overenskomster så indeholder en uge derudover eller endnu mere, siger hun.

I PROSA har man ikke taget endelig stilling til emnet, og diskussionen fortsætter, siger Hanne Lykke Jespersen.

– Det er klart, at skal det være et godt redskab for et område som vores, er der brug for, at lønnen kan differentieres efter, hvad man arbejder med, siger hun.

Stort lønpres

FTF's vægtigste argument for at tage hul på debatten var, at en lovbestemt mindsteløn kan være et redskab til at forhindre det lønpres, der opleves især fra østeuropæiske lande. Og det argument kan Hanne

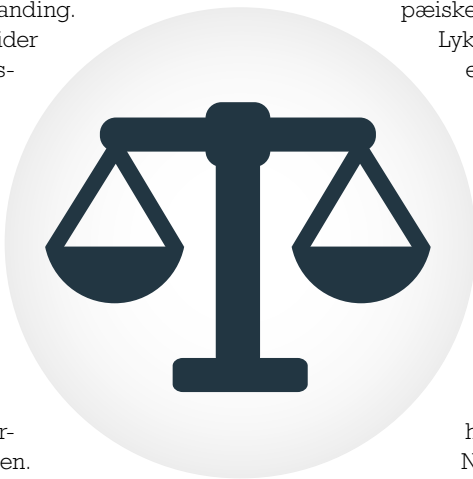
Lykke Jespersen godt se fornuften i. For en lovbestemt mindsteløn vil nemlig betyde noget i forhold til arbejdskraften fra EU-landene.

– Inden for EU må Danmark som sådan slet ikke stille krav til løn- og ansættelsesvilkår, medmindre vi også gør det for alle danskere. Der er oven i købet faldet domme, som også gør det svært for fagbevægelsen at kæmpe for overenskomstdækning på arbejdspladser med EU-arbejdskraft, siger hun.

Når det gælder arbejdskraft uden for EU, kan Danmark ifølge næstformanden, som reglerne er nu, godt stille krav til vilkårene – hvis man altså vil.

Den største frygt set med modstandernes øjne er, at mindstelønnen og normallønnen vil blive den samme, og at fagforeningerne bliver gjort overflødige.

– Jeg mener ikke, at fagforeningernes rolle vil være udspillet, hvis mindstelønnen bliver lovbestemt. Fagbevægelsen vil i høj grad have en rolle. For det er klart, at det er



"Vi skal ikke tro, at andre klarer ærterne for os, hvis vi får en lovbestemt mindsteløn. Men vi får et værktøj at bruge"

Hanne Lykke Jespersen, næstformand, PROSA

vores egen aktivitet som ansatte, der skal sikre, at lønnen er højere end den vedtagne mindsteløn, men sådan er det jo faktisk også i dag. Her er der bare slet ikke noget minimum. Man kan også se på overenskomstområdet, hvor de, der er ansat på en minimallønsoverenskomst, men lokalt kan forhandle sig til en højere løn, faktisk har højere gennemsnitsløn end dem, der er ansat på normallønsoverenskomst, som i udgangspunktet er højere, men hvor der til gengæld ikke er forhandlingsret mellem overenskomstforhandlingerne. Herudover er det selvfølgelig en ulempe, hvis mindstelønnen bliver så lav, at der ikke er nogen reel beskyttelse i det, siger Hanne Lykke Jespersen.

Kun et værktøj

Ifølge næstformanden er det svært at se andre veje, hvis social dumping skal forhindres.

– For arbejdskraft inden for EU er det meget vanskeligt, og det er tydeligt, at fagbevægelsen har mere end svært ved at løfte opgaven. Bygge- & anlægsområdet, gartneri, rengøring, hoteldrift og transport er stærkt præget af lønpres på grund af arbejdskraft fra andre EU-lande, siger hun.

Men en lovbestemt mindsteløn er bestemt ikke et vidundermiddel, understreger Hanne Lykke Jespersen.

– Vi skal ikke tro, at andre klarer ærterne for os, hvis vi får en lovbestemt mindsteløn. Men vi får et værktøj at bruge. Den skal jo stadig håndhæves. Derfor arbejder vi i PROSA videre med at se på modeller for, hvordan det konkret kunne gennemføres, siger hun.

Efter undersøgelsen blev offentliggjort, meldte både S, SF og Enhedslisten ud, at de ikke ønsker at vedtage en minimumsløn i Folketinget.



Hvad er du værd?

Hvis du skal have den bedst mulige løn, skal du kende din pris.

Tjek dit lønniveau med PROSAs lønberegner og lønstatistik på www.prosa.dk/loen

Kontakt PROSA, hvis du vil have råd om strategi til din lønforhandling.

PROSA
Brug dit medlemskab

ANNONCE

Svar på indlæg i seneste nummer

Niels Bertelsen, formand i PROSA, svarer med denne replik på et indlæg fra PROSA/STUDs bestyrelse, som Prosabladet bragte i januar-nummeret. I indlægget forklarer PROSA/STUD, hvorfor de har opgivet at fremsætte flere kontingentforslag, efter at delegeretforsamlingen to gange i træk har nedstemt forslag om dette.

Læs PROSA/STUDs indlæg 'Nok er nok – ikke flere kontingentforslag fra os' på kortlink.dk/prosa/fsq5

Debatindlæg



Replik: Giv ikke op så let, PROSA / STUD



Af Niels Bertelsen, formand
[nib@prosa.dk]

I sidste nummer af Prosabladet havde Daniel Neupart, medlem af PROSA/STUDs bestyrelse, et indlæg om behandlingen af et forslag fra PROSA/STUD på delegeretforsamlingen i november 2014.

Forslaget handlede om at give PROSA/STUD mulighed for at indføre et lokalafdelingskontingent, og forslaget blev desværre ikke vedtaget. Det er anden gang, at et forslag om at indføre et kontingent for de studerende ikke er blevet vedtaget, og det har nu fået PROSA/STUD til at opgive at fremsætte flere kontingentforslag, lyder det i indlægget. Det syntes jeg er ærgerligt, for der var faktisk et flertal for forslaget, men da forslaget krævede en vedtægtsændring, skulle 75 procent af de delegerede stemme for, og da kun 66 procent stemte for, blev det altså ikke vedtaget.

Vi vil gerne have flere aktive med et godt kendskab til foreningsarbejde, og en af måderne er blandt andet at give medlemmer ansvar for at være med til at drive en lokalafdeling med alt, hvad det indebærer: at lave arbejdsplaner, budgetter, regnskaber og aktiviteter for medlemmerne. Når nu PROSA/STUD så er kommet frem til, at de gerne vil tage et større ansvar for udviklingen af deres egen lokalafdeling, er det da ærgerligt, at der er nogle, der ikke vil støtte op om det.

Kamp om ressourcer

Der er altid kamp om ressourcerne i en organisation af PROSAs størrelse. Vi har mange ønsker til, hvad vi skal lave, og hvis nogen i PROSA gerne vil have flere penge eller ressourcer, skal vi enten tage det fra andre områder eller hæve kontingentet. En svær balance, og

det var derfor godt at se, at PROSA/STUD tog emnet alvorligt og lagde op til en løsning, som de mente, kunne fungere for dem og medlemmerne i PROSA/STUD.

Vi har gennem flere år forsøgt at engagere de unge i foreningsarbejdet, da vi er dybt afhængige af, at der er medlemmer, som har lyst til at involvere sig i det organisatoriske arbejde. Det er helt nødvendigt, at der

hele tiden er nye kræfter på vej til at overtage stafetten fra dem, der går på pension eller af andre grunde ikke længere vil være aktive. Det er derfor ærgerligt, at de unge nu kan få den opfattelse, at der er mistillid til deres evne til at fremsætte velovervejede forslag til gavn for såvel forbundet som lokalafdelingen.

"Vi er dybt afhængige af, at der er medlemmer, som har lyst til at involvere sig i det organisatoriske arbejde"

Niels Bertelsen

Tillid til PROSA/STUD

Jeg mener, at vi både kan og skal udvise stor tillid til PROSA/STUD, og jeg synes derfor ikke, at de bare skal give op. Selv om de blev nedstemt denne gang, var der, som nævnt, et klart flertal for forslaget. I stedet vil jeg opfordre bestyrelsen til at gøre det klart for alle, at PROSA/STUD er parate til og dygtige nok til at kunne håndtere et større ansvar. Så må vi andre gøre vores til, at de faktisk får økonomiske muligheder for at gennemføre nogle af de initiativer, som kan styrke PROSA/STUD i tiden frem til næste delegeretforsamling.

Så jeg vil meget gerne kunne stemme for forslaget igen til næste delegeretforsamling, og det vil da heller ikke være første gang, at de delegerede skal tage stilling til et forslag, som ikke opnåede et tilstrækkeligt flertal første gang (og heller ikke anden gang, for den sags skyld).



Forsikring specielt for ansatte i Tele IT.

Med overskudsdeling.

GF Tele IT er en forsikringsklub specielt for ansatte i Tele IT branchen. Klubben er en del af GF Forsikring, og hos os får du bl.a. gratis autohjælp det første år og overskudsdeling på bilforsikring.

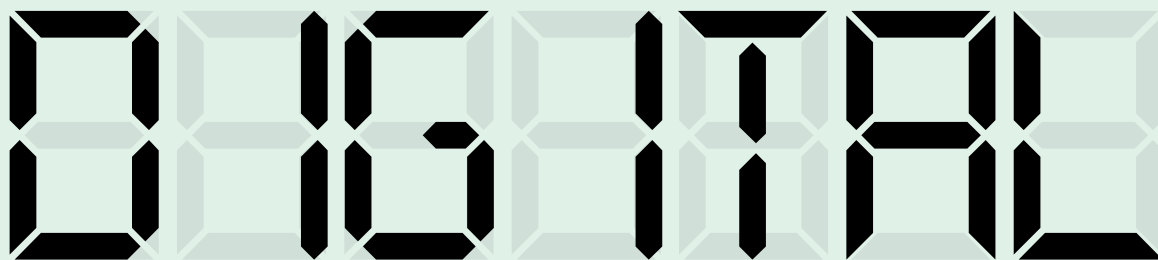
De seneste 10 år har vi i gennemsnit betalt 24% af bilpræmien tilbage. Kik ind på www.gfteleit.dk



Det gode selskab

GF Tele IT · Gudenåcenteret, Gl. Stationsvej 3, st.tv. · 8940 Randers SV · Tlf. 86 10 36 00

Vores kulturarv bliver



Meget nyt indhold findes kun digitalt, og meget af det gamle bliver digitaliseret for at bevare det. Digital bevaring bliver derfor en stadig vigtigere disciplin. På Statsbiblioteket i Aarhus arbejder man med avanceret bitbevaring og big data digitaliseringsprojekter.

Af Stig Andersen

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Søren Holm, Chili

På Statsbiblioteket i Aarhus har man en samling voksalser fra 1890'erne med de ældste kendte lydoptagelser herhjemme. Valserne går under navnet Ruben-valserne efter generalkonsul Gottfried Ruben, der fra 1889 fungerede som skandinavisk agent for Thomas Edisons fonograf. Blandt andet for at demonstrere fonografen for publikum foretog han en lang række optagelser af alt fra operasang til oplæsning af H.C. Andersens eventyr.

Valserne er et godt eksempel på den opgave, digital bevaring skal løse. Optagelser har uvurderlig historisk værdi, men voks er ikke et særligt bestandigt materiale. Det holder ikke til mange gennemspilninger, og nogle af valserne var begyndt at mugne væk. Statsbiblioteket har derfor digitaliseret valserne, så de kan bevares for eftertiden – og som et ikke uvæsentlig spin-off kan de dermed også gøres nemt tilgængelige både for historikere og menigmand.

Fokus på bitbevaring

– Digital bevaring går helt overordnet ud på at sikre, at vores kulturarv ikke går tabt. Så i første omgang er fokus på såkaldt bitbevaring, hvilket betyder, at vi lagrer data så sikkert, som det er muligt inden for de økonomiske og ressourcemæssige rammer, vi har til rådighed, forklarer Gry Vindlev Elstrøm, Digital Collections Manager på Statsbiblioteket, og fortsætter:

Statsbibliotekets audiovisuelle samling indeholder:

- 2.500 meter videobånd
- 2 Pbytes radio/tv i tre digitale kopier på serverne
- 550.000 radioudsendelser, 950.000 tv-udsendelser og 50.000 reklamefilm i Mediestream

– Bevaring giver rent principielt kun mening, hvis man har mulighed for på et tidspunkt at tilgængeliggøre materialet. Strategien er derfor løbende at migrere til nye medier og formater, som dels tillader, at man kan tilgå materialet med de læseenheder, der findes på et givet tidspunkt, dels sikrer, at data ikke går tabt på grund af fysisk forfald af lagringsmedierne.

Balance mellem bevaring og formidling

Som nationalbibliotek er Statsbiblioteket, sammen med Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver, ansvarlig for bevaring af vores fælles kulturarv. Som led i samarbejdet mellem de tre institutioner har man fordelt ansvarsområderne, og ud over danske bøger og tidsskrifter har Statsbiblioteket ansvaret for at indsamle, bevare og



"Bevaring giver rent principielt kun mening, hvis man har mulighed for på et tidspunkt at tilgængeliggøre materialet"

Gry Vindelev Elstrøm, Digital Collections Manager, Statsbiblioteket

tilgængeliggøre danske aviser og audiovisuelle medier samt danske internetsider.

I 2013 fik Statsbiblioteket gennemført to eksterne tilstandsvurderinger, der gennemgik bibliotekets samlinger. I kælderen under Statsbiblioteket ligger en halv million medier fordelt på 36 forskellige medietyper, som er alt fra voksalser, ståltråd og VHS-bånd til de nyeste LTO-bånd.

– Med afsæt i tilstandsvurderingerne har vi lavet en 10-års plan for den rækkefølge, vi skal digitalisere i. Fokus er på at bevare indhold, der er ved at forfalde, eller hvor der efterhånden ikke er læseenheder at få. Vi vil dog samtidig også digitalisere indhold ud fra efterspørgslen efter det, så øvelsen går ud på at balancere

de to hensyn, siger Jette Junge, der er Communications Officer i Nationalsamlingen. På noget længere sigt er målet, at alt kulturarvsmateriale er digitaliseret i 2020.

Gensidig forpligtelse

Det lovmæssige grundlag for bevaring af den danske kulturarv er "Lov om pligtaflevering af offentliggjort materiale". Forpligtelsen er gensidig, så når eksempelvis avishusene er forpligtet til at aflevere to fysiske eksemplarer af enhver avisudgivelse, eller radio- og tv-stationer skal aflevere en kopi af alle deres dansk-sprogede udsendelser, så er Statsbiblioteket som nationalbibliotek forpligtet til at bevare dem for eftertiden.

Nyttige links

digitalbevaring.dk

Omfattende og meget indholdsrigt forum for videndeling om digitalisering og digital bevaring. Strategier og politikker, definitioner af begreber, detaljerede tekniske informationer, links til projekter og nyttige værktøjer og så videre.

mediestream.dk

Giver adgang til Statsbibliotekets digitale kulturarvssamlinger - indtil videre radio, tv og reklamefilm. I foråret 2015 bliver de første af 32 millioner danske avissider tilgængelige på Mediestream. Alle har adgang til informationer om materialerne fra egen computer. Skal man se materialerne, skal man logge ind fra computerne på Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek eller fra en computer på den uddannelsesinstitution, man går på (se listen over institutioner på mediestream.dk).

netarkivet.dk

Samling af den danske del af internettet. Som udgangspunkt bliver alt fra .dk-domænet høstet, men der indsamles også sider fra andre domæner, hvor der er noget relevant materiale på dansk. Det er muligt at foreslå domæner, der skal høstes fra. Der er kun adgang for forskere til det indsamlede materiale (Persondataloven sætter begrænsningen), men som webstedejer kan man efter ansøgning få adgang til egne hjemmesider.

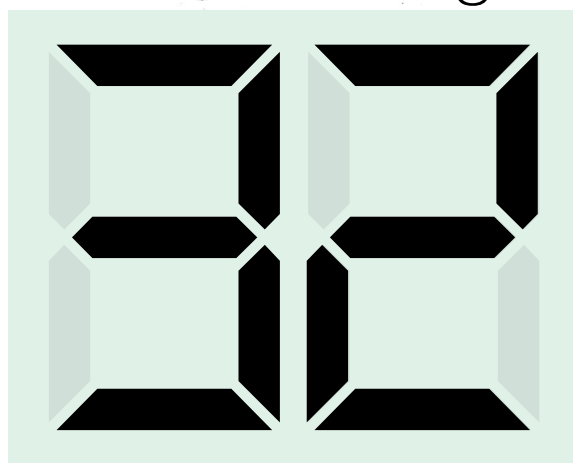
rubensamlingen.wordpress.com

Læs den spændende historie om voksalserne med de ældste danske lydoptagelser – og hør dem!

Martin Lund, sektionsleder på Statens Avissamling i Skejby er her gået i arkivet sammen med Niels Bønding, projektleder for digitaliseringsprojektet. De har fundet Københavnske Danske Post-Tidender (forløberen for Berlingske Tidende) fra 20. juli 1789 for at tjekke, om der skulle være en omtale af stormen på Bastillen 14. juli det år.



Statsbiblioteket digitaliserer



millioner avissider

Statsbibliotekets avisdigitaliseringsprojekt er Big Data og højvolumen-workflow. En JPEG2000-fil og adskillige XML-filer pr. side er resultatet, når 32 millioner avissider skannes fra mikrofilm.

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

I flere måneder og i noget, der ligner fast rutefart, har der kørt varevogne med kasser af mikrofilm fra Statsbiblioteket i Aarhus til Scanning.dk i Albertslund, hvor film med danske aviser gennem 350 år skannes til digital bevaring. Hver måned ryger omkring en million sider igennem to Mekel-skannere, og ud over en JPEG2000-fil med billedet af siden kaster skanningsworkflow'et mindst fire XML-filer af sig med søgbar OCR-skannet tekst, diverse metadata samt checksumsinformationer. Senere i workflow'et genereres også en webvenlig formidlingskopi.

Fysiske aviser kasseres

Baggrunden for Statsbibliotekets digitaliseringsprojekt er meget konkret. Den ene af de to fysiske kopier af danske aviser, der skal bevares ifølge "Lov om pligtaflævering af offentligt materiale", ligger på Statsbiblioteket, den anden ligger i Det Kongelige Biblioteks avissamling i Vestindisk Pakhus i Toldbodgade i København. Den gamle bygning er imidlertid ikke længere egnede til sikker opbevaring af

aviserne, så man har besluttet at kassere dem og i stedet bevare aviserne digitalt.

– Det primære fokus i digitaliseringsprojektet er digital bevaring. Så målet har været at få så rå og ubehandlede skanninger med så meget information som muligt ud af processen, forklarer Niels Bønding, projektleder på digitaliseringsprojektet.

At aviserne bliver digitaliseret, giver dog automatisk meget bedre muligheder for at stille dem til rådighed for formidling. Så i øjeblikket er udviklerne på Statsbiblioteket i gang med at lave den visningsløsning, der skal gøre de digitaliserede avissider tilgængelige i Mediestream, Statsbibliotekets portal til dets digitale kulturarvssamlinger. Det forventes at ske i foråret 2015.

Netop kravet om skanning til bevaring frem for til formidling har været en af udfordringerne i projektet. Skannerfirmaer er tilbøjelige til at optimere skanningerne med formidling for øje - for eksempel ved at øge skarpheden på teksten på bekostning af kvaliteten af billederne. Så >>



”Det er oplagt at indføre pligtaflevering af en digital udgave af avisen, og vi er med til at skubbe på en proces, der gerne skulle ende med det”

Niels Bønding, projektleder, avisdigitaliseringsprojektet, Statsbiblioteket

1

Statsbibliotekets
avisdigitaliseringsprojekt

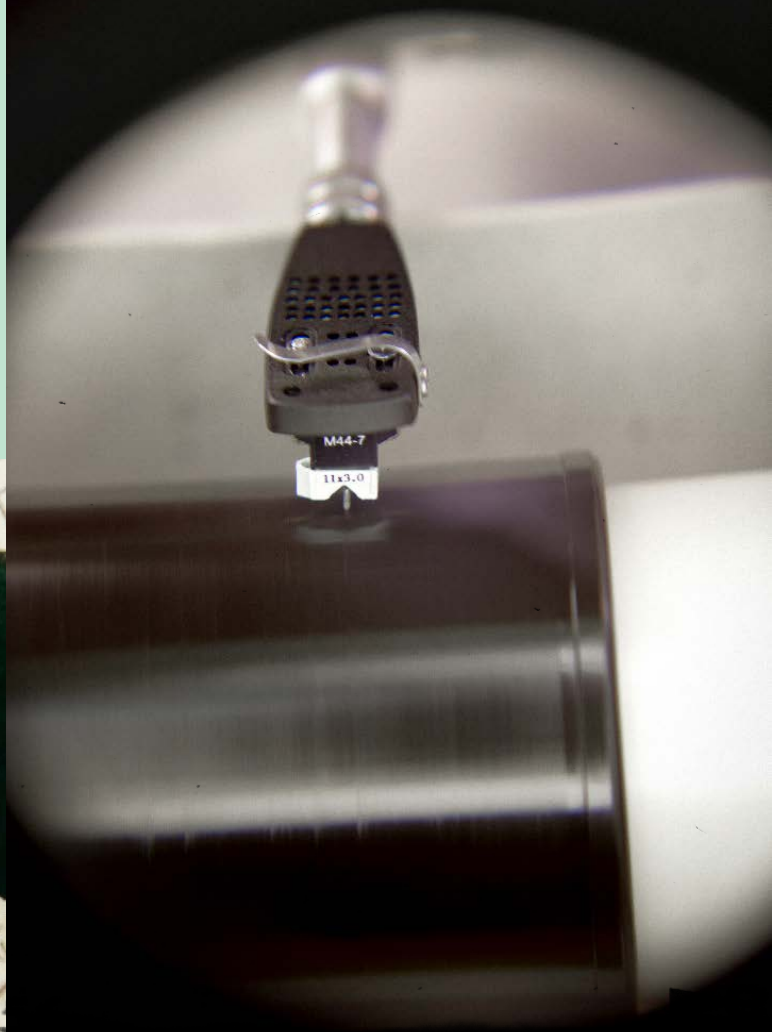
- Digitalisering fra mikrofilm af 32 millioner sider fra 350 års danske aviser
- Kører i 2014-2016
- Skanning af en enkelt side resulterer i en JPEG2000-fil samt et antal XML-filer med metadata, OCR-skannet søgbar tekst og checksumsinformationer
- Samlet datamængde forventes at ende på omkring 800 terabyte
- Filerne ligger i Bitmagasinet, som er en repository-løsning udviklet i et samarbejde mellem Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver
- Der gemmes to digitale kopier – en på Statsbiblioteket i Aarhus og en i Statens Avissamling i Skejby nord for Aarhus
- Avissiderne vil blive tilgængelige på Mediestream, Statsbibliotekets portal til den digitale kulturarvssamling (www.statsbiblioteket.dk/mediestream)
- Se mere information på blog.avidigitalisering.dk

494
Hairsfiller
Feldstrupp
Lang of
Hekaton

[20] Prosabladet

3

2



[20] Prosabladet

3



1: Der er ikke endnu ikke pligtaflevering af aviser i digitalt format herhjemme, så på Statens Avissamling i Skejby uden for Aarhus scanner man stadig fysiske aviser til mikrofilm. 2: Voks- og bakelitvalser, der blev afspillet på en fonograf, er skrøbelige, så ofte har man kun ét forsøg, når de skal digitaliseres. 3: Ruben-samlingen på Statsbiblioteket i Aarhus indeholder lydoptagelser fra 1890'erne og består af cirka 150 valser. Samlingen har fået navn efter generalkonsul Gottfried Ruben, der fra 1889 fungerede som generalagent i Skandinavien for Edisons forbedrede fonograf.

der skulle en del møder og eksperimenter til med det indiske firma Ninestars, der står for skanningerne i samarbejde med Scanning.dk, før man havde fundet frem til det rette kompromis og kunne sætte fuld turbo på produktionen.

Billedformatet blev JPEG2000

Der var også et valg at tage med hensyn til billedformat. Default-formatet fra skannerne er TIFF, men TIFF-filer er så tunge, at det ville sprænge rammerne for den lagerkapacitet, der er til rådighed inden for budgettet, så valget faldt på JPEG2000.

JPEG2000 er en komprimeringsstandard, der kan anvendes "lossless", og som tilbyder meget stor fleksibilitet med hensyn til at "skrælle lag af" - for eksempel for at generere en formidlingskopi til visning på nettet.

Derudover segmenteres siderne, ved at en algoritme forsøger at identificere de OCR-skannede tekstspalter, der tilsammen udgør en artikel. Så når en bruger får et hit på en fuldtekstsøgning, vil de fundne tekster blive listet under en artikeloverskrift.

I starten af projektet budgetterede man med at generere en enkelt digital kopi af avissiderne med de to øvrige kopier på henholdsvis mikrofilm og i fysisk form. Men da man foretog en risiko- og omkostningsvurdering af fysisk tab af bare et enkelt bånd med 150-200.000 digitaliserede sider, viste det sig, at det kunne blive en meget dyr fornøjelse at gendigitalisere de mange sider i forhold til med det samme at generere en digital kopi nummer to. Så når projektet er ført til ende, vil der ligge en digital kopi på bånd på Statsbiblioteket, en digital kopi på bånd og et fysisk eksemplar i Statens Avissamling i Skejby uden for Aarhus samt den oprindelige kopi på mikrofilm på Statsbiblioteket.

Mellem det optimale og det mulige

Som i alle større projekter skal der findes en balance mellem det optimale og det mulige. Når det handler om så store

mængder data, kan man stort set kun arbejde med automatisk genererede metadata. Et eksempel er avisstrukturen med sektioner, udgaver, indstik og så videre. Variationen er stor, og man har været nødt til helt firkantet at definere en sektion som en samling sider, der starter med sidetal 1, vel vidende at det i nogle tilfælde ikke vil holde.

I enkelte tilfælde har man dog valgt at påføre metadata manuelt. Avis- og sektionsnavne kan skifte over tid, så metadata-mæssigt er eksempelvis Aktuelt også kendt under de forskellige navne, avisen har haft i sin levetid (Det Fri Aktuelt, Social-Demokraten og så videre).

At påføre metadata som eksempelvis emnetags manuelt ville være for stor en opgave og formentlig kun realistisk i form af et velvoksnet crowdsourcing-projekt. Strategien har under alle omstændigheder fra starten været, at brugerne som udgangspunkt finder de relevante avissider

Niels Bønding

ved hjælp af en fuldtekstsøgning og ikke en søgning på metadata ud over titel, dato og sidetal.

Ingen pligtaflevering af digitale udgaver

Digitaliseringsprojektet omfatter mikrofilmmede aviser til og med år 2000. Trykte aviser er i mange år blevet produceret digitalt frem til trykkeprocessen, men der er i dag ingen lovgivning om pligtaflevering af en digital udgave af avisen.

- Det er oplagt at indføre pligtaflevering af en digital udgave af avisen, og vi er med til at skubbe på en proces, der gerne skulle ende med det. Men det er et politisk spørgsmål og kan derfor tage noget tid, siger Niels Bønding.

Statsbiblioteket arbejder på at få frivillige aftaler med nogle avishuse om aflevering af digitale versioner af den trykte avis, men indtil videre fortsætter man rent faktisk med at mikrofilm danske aviser for at sikre, at man ikke kun har de fysiske kopier til bevaring. Forventningen er, at mikrofilmene først udfases, når der på et tidspunkt er en lovsikret leverance af digitale udgaver.

Digital bevaring kræver

UAFHÆNGIGHED

I et it-domæne med en i princippet uendelig tidshorisont er uafhængighed på alle planer afgørende. Det betyder løst koblede systemer, ingen proprietære løsninger og formater samt adskilt opbevaring af flere kopier på forskellige typer lagermedier.

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

David S. H. Rosenthal, Chief Scientist på Stanford University og en af de absolutte spidser inden for digital bevaring, har formuleret tre spørgsmål, som enhver, der arbejder i domænet, bør stille til sig selv og til det konkrete bevaringssystem: Hvor mange kopier har du, hvor tit tjekker du, at dine kopier er ens, og hvor uafhængige er dine kopier? Specielt det sidste spørgsmål er centralt for valg af systemarkitektur, lagringsmedier, formater og organisation omkring den digitale bevaring.

– Når man arbejder med bevaring af vores kulturarv, er det helt afgørende, at de enkelte kopier – analoge eller digitale – er uafhængige af hinanden, så ingen enkelt fysisk hændelse, person, software- eller hardwareløsning kan risikere at ændre på alle dine kopier, forklarer Kåre Fiedler Christiansen, systemarkitekt og udvikler på Statsbiblioteket i Aarhus.

Dette princip udmønter sig på mange meget konkrete måder: De to fysiske kopier af aviser, som avishusene har pligt til at aflevere, ligger p.t. i henholdsvis Aarhus og København, radio- og tv-udsendelser ligger i to kopier på Statsbibliotekets hovedadresse og én kopi i Skejby, nord for Aarhus, båndene i båndstationerne kommer fra forskellige producenter, Statsbibliotekets kopi af Netarkivet ligger på SAN-diske, mens Det Kongelige Biblioteks kopi ligger på et cluster af omkring hundrede Windows-maskiner, en driftsperson kan ikke på samme tid få adgang til alle digitale kopier og så videre.

I et domæne som digital bevaring med en i princippet uendelig tidshorisont er uafhængighed af produkter og formater således helt afgørende. Data gemmes derfor som udgangspunkt i sin mest rå form og i åbne formater, så der



Bitmagasinet

- Det nationale Bitmagasin – "Bitmagasinet" – er en fælles løsning til bitbevaring udviklet i et samarbejde mellem Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver
- Formålet er at understøtte fysisk langtidsbevaring af digitale data fra danske kulturarvsinstitutioner
- Bitmagasinet består af en række "ben", der defineres som en fuld kopi af data i et filsystem plus et API ovenpå til at kommunikere med det system, der vedligeholder metadata
- Bitmagasinet hostes af Statsbiblioteket på servere i Skejby, nord for Aarhus, og på Statsbibliotekets hovedadresse
- Se mere på digitalbevaring.dk/det-nationale-bitmagasin



Per Dalum-Moldrup (t.v.) og Kåre Fiedler Christiansen arbejder med digital bevaring i Statsbibliotekets udviklingsafdeling. For begge er det vigtigt at udviklingsarbejdet har et formål i en større sammenhæng.

Værktøjer – digital bevaring

- DROID fra The National Archives i UK (nationalarchives.gov.uk)
- Apache Tika (tika.apache.org)
- jpylyzer (jpylyzer.openpreservation.org)
- UNIX: gængse programmer som "file" og "md5" benyttes også som supplement til de mere specifikke programmer nævnt i denne liste
- C3PO (Clever, Crafty Content Profiling of Objects) (peshkira.github.io/c3po)
- Vil du selv i gang med at høste fra internettet, er Netarchive Suite et godt valg. (sbforge.org/display/NAS-DOC/NetarchiveSuite+Documentation). Specielt dens Quick Start er forholdsvis nem at komme i gang med.

ikke kræves specielle, måske proprietære, løsninger for at tilgå dem – en database, der kræver Oracle-software for at kunne tilgå data er eksempelvis udelukket.

Løs kobling i Bitmagasinet

Uafhængigheden er også det bærende princip i Det Nationale Bitmagasin – eller "Bitmagasinet" – en fælles repository-løsning til bitbevaring udviklet i et samarbejde mellem Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og Statens Arkiver. Bitmagasinet er organiseret i en række separate "ben", der er defineret som en fuld kopi af data i et filsystem plus et API ovenpå til at kommunikere med det system, der

vedligeholder metadata – i Statsbibliotekets tilfælde DOMS (Digital Object Management System), som er baseret på open source repository-projektet Fedora.

– Vi opererer med to forskellige typer ben: et online-ben, som er en båndkopi med et stort online-område, der er en cache ovenpå. Og så et offline-ben, som er en båndkopi med en meget lille cache ovenpå. Kommunikationen mellem benene kører over en message bus, og med faste intervaller kører man en checksumfunktion for at sikre, at kopierne stadig er identiske, fortæller Kåre Fiedler Christiansen.

Samme princip med løst koblede komponenter ligger også bag relationen mellem DOMS og Bitmagasinet. Ved at holde data og metadata adskilt, men vedligeholde et API til kommunikationen imellem dem, sikrer man, at man nemmere eksempelvis kan udskifte den ene uden nødvendigvis også at udskifte den anden.

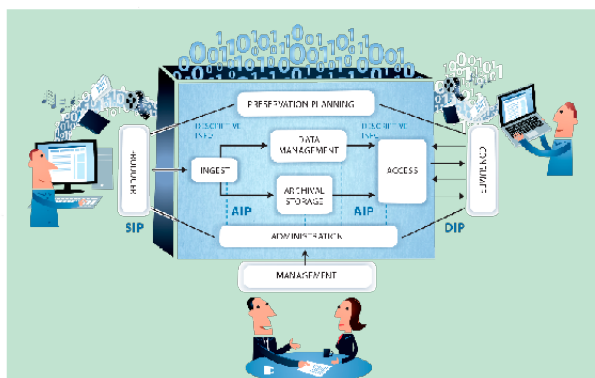
>>

Foretrukne bevaringsformater – Statsbiblioteket

- Billeder: JP2000 og ukomprimeret TIFF
- Tekst: UTF-8
- Layoutet tekst: PDF-A
- Audio: WAV
- Video: MPEG2
- netarkivet.dk: WARC (se nærmere på digitalpreservation.gov)

"Når man arbejder med bevaring af vores kulturarv, er det helt afgørende, at de enkelte kopier – analoge eller digitale – er uafhængige af hinanden"

Kåre Fiedler Christiansen, systemarkitekt, Statsbiblioteket



Digitaliseringsworkflow – Statsbiblioteket

Workflow'ene for digitalisering, digital bevaring og formidling på Statsbiblioteket lægger sig op ad principperne i den funktionelle model i OAIS (Reference Model for an Open Archival Information System):

- **Producer:** Det analoge medie digitaliseres, eller der indløber digitale data fra en ekstern kilde, som på Statsbiblioteket eksempelvis er modtagelse over et fiberkabel af tv-udsendelser fra YouSee. Der bliver påført metadata dels automatisk fra digitaliseringsprocessen, dels manuelt, og der køres et kvalitetstjek - for eksempel for at tjekke, om den MPEG2-fil, der er kommet ud af digitaliseringen af et VHS-bånd, er OK. Producenten sender data til arkivet (SIP: Submission Information Package).
- **Ingest:** Data modtages og pakkes til arkivering (AIP: Archival Information Package). I Statsbibliotekets tilfælde arkiveres data i Bitmagasinet, der er et filsystem med API'er til at kommunikere med DOMS. Derudover sendes en FoxML-fil (Fedora Object XML) med metadata til data management-komponenten (DOMS).
- **Access:** På basis af et XML-indeksdokument gøres et søgeindeks tilgængeligt for brugerens søgning, og der leveres en pakke (DIP: Dissemination Information Package) til slutbrugergrænsefladen.

Man skal snart i gang med at se på en mulig afløser for Fedora til metadata management-delen, men regner ikke med at skulle udskifte data storage-løsningen. Anledningen til overvejelserne om udskiftning af DOMS udspringer af et andet helt centralt krav til bevaringssystemer – skalerbarhed. Bitmagasinet skalerer fint, men DOMS er lige nu bundet til en maskine og en instans.

– Da vi i sin tid valgte at basere vores metadata management på Fedora, var grunden, at der på det tidspunkt reelt ikke var andre produkter på markedet, der kunne det, vi havde brug for. Fedora har en god datamodel, er meget fleksibel, men er ikke specielt skalerbar. Heldigvis har Fedora den rigtig vigtige egenskab at være nem at udskifte, forklarer Kåre Fiedler Christiansen.

Meget in-house-udvikling

Det er karakteristisk for et så forholdsvis snævert domæne som digital bevaring, at der ikke er mange hyldevarer at få på softwarefronten. Mange løsninger er udviklet in-house, eventuelt baseret på open source-projekter, og meget udviklingsarbejde består i at binde de forskellige løsninger og værktøjer sammen i effektive workflows.

Udviklingsprojekterne strækker sig fra de store, eksempelvis udviklingen af Bitmagasinet, til små, men nødvendige værktøjer til meget specifikke formål. Et eksempel på det sidste er xcorrSound, som er en samling værktøjer, Statsbiblioteket udviklede i rammerne af det store EU-projekt SCAPE, hvis primære fokus var at skabe værktøjer og services til højvolumen skalerbare digitale bevaringsløsninger. XcorrSound, som kan downloades fra GitHub, kan tage en lydsekvens fra en audiofil og søge på den i en anden, fjerne lydsekvensen i den ene fil og merge de to filer til en. Det er et rigtig nyttigt værktøj at have, hvis man digitaliserer båndoptagelser af radioudsendelser, hvor der i sin tid har været to optagere i sving resulterende i bånd med overlappende lydsekvenser.

Digital bevaring er en



disciplin med plads til eksperimenter

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

Per Møldrup-Dalum, udvikler, og Kåre Fiedler Christiansen, softwarearkitekt, har arbejdet med digital bevaring på Statsbiblioteket i henholdsvis syv og 10 år. De er ikke i tvivl om, hvad der gør domænet spændende.

– Det er vigtigt, at man også om hundrede år kan få indblik i vores kultur i dag, og for mig er det et stort plus, at det udviklingsarbejde, jeg udfører, har et formål i en større sammenhæng, siger Per Møldrup-Dalum. Kåre Fiedler Christiansen supplerer:

– Det giver rigtig meget mening at arbejde med digital bevaring, og der kommer hele tiden nye og spændende udfordringer.

Digital bevaring har et usædvanligt langt tidsperspektiv i forhold til den øvrige it-verden, men selve disciplinen er forholdsvis ung.

– Der er stadig noget ungt og Wild West over domænet med masser af muligheder for at prøve sig frem og eksperimentere med nye ideer og løsninger, forklarer Kåre Fiedler Christiansen.

Lille og dynamisk domæne

Digital bevaring er et niche-domæne, og det giver ifølge Per Møldrup-Dalum nogle fordele.

– Fordi digital bevaring er så lille et domæne, bliver vi nødt til at være meget udadvendte og indgå i samarbejder med andre både herhjemme og i udlandet, der arbejder med de samme problemstillinger. Det gør det til et spændende og dynamisk område, som er en vigtig del af meget af det, der foregår inden for forskningsområdet Digital Humanities, siger han.

Indførte SCRUM

Udviklingsafdelingen "It Bevaring" på Statsbiblioteket har tolv medarbejdere og arbejder tæt sammen med Nationalområdet, den del af Statsbiblioteket, der arbejder med de nationale kulturarvssamlinger. Kåre Fiedler Christiansen sidder i Digital Bevaringsgruppen, som er grænsefladen mellem Nationalområdet og husets it-funktioner. For relativt nyligt har man indført SCRUM.

– En af grundene til at indføre SCRUM i arbejdet med digital bevaring var at få en formaliseret struktur med hensyn til produktejerskabet, som nu ligger i Nationalområdet, hvor det tidligere lå i It, fortæller Kåre Fiedler Christiansen.

Fortsættelse følger

I næste nummer af Prosabladet kan du læse om Rigsarkivets arbejde med bevaring af digitale data fra det offentlige. Typisk hvert femte år skal en lang række offentlige myndigheder levere en arkivversion af data til Rigsarkivets afdeling for Digital Bevaring og Oparbejdning, eksempelvis fra deres ESDH-systemer. Se, hvilke krav der stilles til arkivversionen, og hvad Rigsarkivet gør for at sikre data.

Dokumentation

er stadig vigtig

Dokumentation er ofte akilleshælen i udvikling. Enten er der for meget irrelevant, ikke-opdateret dokumentation eller en nødtørftig dokumentation med gabende huller. Hvordan får du den (næsten) perfekte systemdokumentation?



Af Dan Mygind
[prosabladet@prosa.dk]

Som udvikler har du formentlig været i en række WTF-situationer, hvor du i desperation over uforståelig kode, kryptiske databasenavne eller en vildtvoksende arkitektur af delsystemer, der udveksler data på kryds og tværs via et utal af mere eller mindre veldokumenterede dataformater, har kigget langt efter ordentlig, opdateret systemdokumentation eller blot et nogenlunde virkelighedstro arkitekturdiagram.

Kode over dokumentation

Måske har du, som denne artikels forfatter prøvet at stirre på et databaseflag med et navn som `deleteWhenUpdateProduct`, som ikke er en boolean, men en int med tre værdier (0,1,2). Du har formentlig også bandet over andre udviklere, der ikke dokumenterede vigtige elementer i et system. Eksempelvis hvad `deleteWhenUpdateProduct` egentlig indikerer, hvordan det kan have tre værdier, og hvilken semantisk betydning de tre værdier har.

Har du været involveret i projekter, der fulgte vandfaldsmodellen, har du måske endda grebet dig selv i at ønske dig tilbage til tiden med masser af analyse- og designdokumenter, inden selve kodningen startede. Eksempelvis et data dictionary etableret under analysefasen, som løbende blev udbygget, som design- og implementeringsfaserne skred frem.

`DeleteWhenUpdateProduct` ville være beskrevet i et sådant data dictionary.

Du ved dog også, at den omfattende dokumentation ofte var forældet eller mangelfuld. Eksempelvis ville en beskrivelse af `deleteWhenUpdateProduct` højst sandsynligt være forældet og blot indeholde den oprindelige datatype boolean og eventuelt en intetsigende beskrivelse a la "slet når produkt opdateres".

Du ved af erfaring, at det var sjældent at implementeringsdetaljer blev dokumenteret i designdokumenter og data dictionary, når vandfaldsmodellen gik over i implementeringsfasen. Du vil helst ikke mindes, hvordan et system i vedligeholdelsesfasen helt undgik at forholde sig til de tykke ringbind af analyse- og designdokumenter, som

stod og samlede støv på en projektleders hylder som monumenter over vandfaldsmodellens ultimative afsondring fra den virkelige verden.

Den nødvendige dokumentation

Vandfaldsmodellen er nu mange steder erstattet af en agil udviklingsproces, og i stedet for omfattende og ofte irrelevant dokumentation hyldes det agile manifests værdisætning om, at "fungerende kode er vigtigere end omfattende dokumentation". Men det betyder ikke, at dokumentation helt skal negligeres, som en af medforfatterne til det agile manifest, den pragmatiske programmør Dave Thomas, nyligt har understreget (se boks "De oversete værdier i det agile manifest").

På de næste sider giver vi dig en række gode råd om, hvordan du sikrer en bedre dokumentation.

De oversete værdier i det agile manifest

Det agile manifest lister fire "Vi værdsætter A over B"-sætninger:

- Individ og samarbejde frem for processer og værktøjer
- Velfungerende software frem for omfattende dokumentation
- Samarbejde med kunden frem for kontraktforhandling
- Håndtering af forandringer frem for fastholdelse af en plan

I et interview med Dr. Dobb's forrige år erkender en af medunderskriverne af manifestet, den "pragmatiske programmør" Dave Thomas, at mange opfatter det, som om punkterne til højre ikke har nogen værdi. Det er forkert. Manifestet har den vigtige tilføjelse:

"Der er værdi i punkterne til højre, men vi værdsætter punkterne til venstre højere." Så der er stadig værdi i dokumentation.



Dokumentation er **kommunikation**

Slutmålet er ikke at udarbejde dokumentationen, men derimod at kommunikere indholdet til den næste udvikler, tester eller slutbruger, lyder det fra den agile ekspert Bent Jensen.

Af Dan Mygind
[prosabladet@prosa.dk]

Den danske agile ekspert Bent Jensen fra BestBrains, der dagligt fungerer som coach og mentor på agile projekter i danske virksomheder, har en række gode råd om dokumentation og it-systemer. Helt i tråd med den agile tankegang skal man ikke bare slavisk producere en række dokumenter, bare fordi de er specificeret i en proces. For Bent Jensen handler den agile tilgang om at identificere, hvad den nødvendige dokumentation er.

Dokumentation er kommunikation

– Stil spørgsmål. Hvem skal læse det her, hvem er aftager? Kommuniker med de personer, der skal bruge dokumentationen. Find ud af, hvornår dokumentationen skal bruges, og hvor længe den skal leve. Skal dokumentationen bruges før, efter, eller mens vi udvikler? Spørg, hvilken information de har brug for, og find ud af, hvordan den information bedst kommunikeres til aftagerne, anbefaler Bent Jensen.

For Bent Jensen er slutmålet ikke at udarbejde dokumentationen, men derimod at kommunikere indholdet til den næste udvikler/tester/slutbruger. Det kan være i form af traditionelle dokumenter, men hvis en wiki eller en præsentation fungerer bedre for modtagerne, så bør man gøre det.

– Nye udviklere på et projekt klager som regel over, at der ikke er nok dokumentation. Det de egentlig mangler, er noget overblik og noget viden. Så vælger man, at svaret er dokumentation, men man kan jo i stedet stille spørgsmålet, hvordan de bedst får den viden. Troen på, at man kan have det hele stående i et dokument, er naiv og urealistisk, siger Bent Jensen.

Det kan eksempelvis være ved hjælp af sidemandsoplæring, hvor en udvikler med stor erfaring inden for et givent system, sidder sammen med en ny udvikler og gennemgår de overordnede systemelementer. Den erfarne udvikler kan så henvise til dokumenter for systemdetaljer, hvis det er nødvendigt. Hvis der er detaljer, som ikke er dokumenteret, bør den nye udvikler producere den manglende dokumentation.

– Det er en fordel at producere dokumentationen selv, da man ved, hvad man har brug for. Spørg de erfarne udviklere, hvordan systemet er bygget op og dokumenter det så, siger Bent Jensen.

Tilgængelig dokumentation

Dokumentationen skal være let tilgængelig, ellers vil den ikke blive brugt, påpeger Bent Jensen.

**”Ukorrekt dokumentation
er ofte værre end ingen dokumentation”**

Bertrand Meyer, ophavsmand til programmeringssproget Eiffel



– Troen på, at man kan have det hele stående i et dokument er naiv og urealistisk siger Bent Jensen fra Best Brains.
Arkivfoto: Lars Bertelsen.

– Systemdiagrammer eller landkort over systemet er vigtige. De viser, hvad der foregår og hvor. Hvis man hænger dem op på væggene, så vil udviklerne forholde sig til dem og være opmærksomme på, hvis tingene ændrer sig i forhold til diagrammerne. Hvis de gemmes bort i et ringbind, er der ingen, der opdager, at de er out-of-date, siger han.

Google-tid til dokumentation

Det er en gammel sandhed i it-branchen, at udviklere ikke kan lide at skrive dokumentation, men det passer ikke helt. Når udviklerne selv erkender, at dokumentationen halter lidt, så er det noget, som de ønsker at bruge tid på. Bent Jensen anbefaler, at 10-20 procent af tiden i et projekt afsættes til projektdeltagernes egne ideer, og Bent Jensen har oplevet, at den tid nogle gange bliver brugt på at gøre noget ved dokumentationen.

– Det er ikke sjovt at skrive Word-dokumenter, men wiki'er med information fra en udvikler til en anden er noget, som de fleste udviklere gerne vil skrive, forklarer Bent Jensen.

Dokumentation del af sprint

Ideelt set bør udarbejdelse af dokumentation være en del af et sprint, men, ligesom dokumentationen nogle gange blev udsendt i vandfaldsmodellen, så kan det også ske i et sprint.

– Man skal være realistisk og planlægge med dokumentation, ligesom man planlægger med automatiske tests og andre aktiviteter, men er der travlt, kan man vælge at udskyde det, siger Bent Jensen.

Fordelen med et sprint af to ugers varighed er, at man hurtigere erkender, at der mangler noget dokumentation, og det kan så planlægges med i det følgende sprint.

Gode råd om dokumentation

Spild ikke tid og kræfter på at dokumentere noget, som du ikke har fundet ud af, hvordan du gør.

Dokumenter løbende, efterhånden som du finder ud af, hvad du skal lave.

Dokumenter kun, hvad du rent faktisk gjorde, ikke hvad du troede, du skulle gøre.

<http://linkd.in/17ESRgC>

Essentielt: Dokumenter med en detaljeringsgrad, der er tilstrækkelig; bliv ikke for detaljeret.

Værdifuld: Værdien af dokumentation skal være større end omkostningen ved at skrive og vedligeholde den.

Til tiden: Dokumentation skal udarbejdes efter just-in-time-princippet (JIT): Når der er brug for det.

<http://bit.ly/1xXNEdH>

"Når dokumenter skrives for at leve op til formelle krav i forbindelse med en systemleverance, så er de et onde. Når dokumenter skrives for at bevare indholdet af en konversation, som helst ikke skal glemmes, så er de værdifulde." Tom Poppendieck, forfatter til bøger om agil systemudvikling som "Lean software development: An Agile Toolkit".

Tror du på julemanden?

"Jeg tror ikke på julemanden, og jeg tror heller ikke på, at udviklere vil sørge for, at ekstern dokumentation er up-to-date. Fire årtiers erfaring har vist, at det dogme i bedste fald er en fantasi."

Scott Ambler, Disciplined Agile Delivery,

På <http://bit.ly/1svy2gM> kan du se, hvordan Scott Ambler og Disciplined Agile Delivery griber dokumentationen an.

Denne artikel er en del af Prosabladets aktuelle serie om markante begivenheder i den danske it-historie. Serien startede i Prosabladets oktober-udgave 2014 med et tema om emnet og vil fortsætte hen over vinteren.

Au pair-pigens kæreste havde skrevet en database

Tilfældigheder førte til den første danske kontorpakke, der kombinerede tekstbehandling med database og rapportgenerator.

Af Torben B. Sørensen
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

Anne Grethe Pind var i gang med at programmere et it-system til sin mands virksomhed, da parrets au pair-pige kiggede hende over skulderen: "Nå, du programmerer. Skal min kæreste ikke hjælpe dig med det?"

Det var i 1981. Civilingeniør Anne Grethe Pind sagde ja til at mødes med kæresten. Han viste sig at være en 19-årig programmør hos Rank Xerox ved navn Thomas Hejlsberg. Det næste par år hjalp han i sin fritid med programmering i Anne Grethe Pinds firma, Dansk System Industri, DSI, som udførte it-konsulentopgaver for virksomheder.

– En dag spørger Thomas mig, om jeg vil finansiere, at han færdiggør et databaseprogram, som han er begyndt at udvikle. Jeg siger ja, men på en betingelse: Han skal udvide det med tekstbehandling. Jeg var nemlig sikker på, at der var flere kunder, som kunne se, at de havde brug for tekstbehandling end for databaser, fortalte Anne Grethe Pind på HINC4-konferencen.

Resultatet blev DSI-Tekst – et DOS-program, der kombinerede tekstbehandling, database og rapportgenerator.

– Det var det første program i Danmark, der kombinerede de tre funktioner – ja, måske i hele verden, sagde hun.

Efter et halvt års udvikling lancerede DSI programmet på

Kontor & Data-messen i 1984. Det skete på pc-forhandleren Formula Micros stand. Det første program blev solgt til et firma, der solgte timeshare-lejligheder i Skagen. Firmaet udviklede et komplet bookingsystem med det.

DSI-Tekst blev hurtigt en succes. Efter tre år havde firmaet en markedsandel på 30 procent af det danske marked for tekstbehandlingssoftware. Konkurrenterne var produkter som det danske Dantekst og internationale som WordStar, WordPerfect og dBase.

DSB åbnede det offentlige marked

I sit foredrag på HINC4 understregede Anne Grethe Pind, at det gælder om at få øje på muligheder, når de byder sig. Det gjorde hun, da hun i begyndelsen af 1985 viste det nye program til en ven, der var ingeniør hos DSB. Han så straks mulighederne i det programmerbare tekstbehandlings- og database program. Og da DSB var begyndt at bruge det, var han flink til at invitere andre offentlige institutioner til at se, hvad DSI-Tekst kunne bruges til. På den måde blev produktet udbredt i det offentlige.

– Produktet var brugervenligt. For eksempel viste metoderne kun de valgmuligheder, der var relevante i det

"Gå efter mavefornemmelsen, hvis du har en ide til et nyt produkt"

Anne Grethe Pind, stifter, DSI

– Thomas Hejlsberg var en opfinder. Jeg gav ham et terminalprogram, som han kunne bruge til at koble sig op på vores computer – men inden længe havde han skrevet sit eget kommunikationsprogram i stedet. Det var så godt, at jeg begyndte at sælge det under navnet DSI-Term, fortalte Anne Grethe Pind.



skærm-billede, brugeren befandt sig i. Det er Thomas Hejlsbergs fortjeneste, han tænkte naturligt i brugervenlighed, sagde hun.

Programmeret om fra bunden

Efter fem år omprogrammerede DSI hele produktet. Resultatet blev DSI-System. Den nye version indeholdt bedre programmeringsmuligheder og e-mail – både internt og til

andre organisationer med DSI-System via modem-opkoblinger.

DSI-System blev blandt andet brugt til udviklingen af patientadministration hos privathospitalet Hamlet.

De fleste af landets tandlæger købte en applikation til administration skrevet i DSI, og både Justitsministeriet og politiet brugte det til journalisering og personaleplanlægning. DSI's mange offentlige kunder krævede beskyttelse af personfølsomme data. Derfor blev programmet godkendt af Registertilsynet.

Tabte til Microsoft

Det store tilbageslag for DSI kom med Microsofts lancering af Windows og Office-pakken i 1994. Den beskyttelse af følsomme data, som var indbygget i DSI-System, kunne DSI på dette tidspunkt ikke indbygge i Windows ud fra den viden, som Microsoft stillede til rådighed. Resultatet blev, at det offentlige valgte en strategi med Windows og Office-pakken.

Anne Grethe Pind trak sig ud af DSI i 1994, hvor århusianske Front-Data overtog det. I dag lever det videre under navnet DSI-Next. Selv er hun nu foredragsholder, kunstmaler og underviser.

– Når jeg ser tilbage på historien, kan jeg se to ting, vi kunne have gjort bedre. Vi skulle have taget et professionelt bestyrelsesmedlem ind, og vi skulle ikke have satset så meget på eksport – for eksempel spildte vi to år på en mand med kontor i USA.

Thomas Hejlsberg arbejder i dag hos Microsoft. Anne Grethe Pind har dette råd til nutidige iværksættere, der har en ide til et it-produkt:

– Tænk ikke så meget over det. Gå efter jeres mavefornemmelse, det gjorde jeg. Hvis man overvejer for meget med hjernen, risikerer man aldrig at komme i gang.

Kodegeniet

der selv blev knækket



Thrilleren *The Imitation Game* om vidunderbarnet Alan Turing, som kan ses i biografer landet over, er en historie om venskab, intelligens og et teknisk kapløb med tiden og mod anden verdenskrig, der buldrer uden for det britiske efterretningskontor.

Af Lulu Pedersen, kampagnekonsulent
[lmp@prosa.dk]

"Jeg kan godt lide at løse gåder, hr. øverstbefalende. Og Enigma er den mest komplicerede i verden."

En regnvåd januaraften inviterede PROSA 125 medlemmer til forpremiere på *The Imitation Game* i Palads i København. Filmen er baseret på den virkelige historie om den britiske matematiker, datalog, logiker og kryptoanalytiker Alan Turing, der betragtes som datalogiens grundlægger.

Skuespilleren Benedict Cumberbatch er ypperlig som den superintelligente Alan Turing, der allerede som 22-årig bliver professor og beskeden nævner Newton og Einstein i samme åndedrag om sig selv. Da han tidligt i filmen er til ansættelsessamtale i efterretningstjenesten og sidder over for den øverstbefalende, Commander Denniston, er hans mesterlige oneliner: "I har brug for mig. Jeg har ikke brug for jer."

Han bliver hyret til at knække Enigma-koden. Men da chefen efter kort tids ineffektivt samarbejde kræver Turing afsat, skriver Turing et brev direkte stilet til den daværende premierminister Churchill og bliver udpeget til ny overansvarlig. Han fyrer straks to fra holdet og begynder en ansættelsesproces, der starter med en kryds- og tværs-annonce i avisen: Hvis den løses korrekt, får ansøgeren plads i næste testrunde til det superhemmelige job. Tempoet er højt, og vi er helt på den temperamentsfulde it-helts side.

Eneste kvinde, der består prøven, er den kode-skarpe Joan Clarke, spillet eminent af Kiera Knightly. Hun kommer til at udgøre en vigtig rolle. Hun formår at bløde op på Turings manglende sociale kompetencer, kluntede opførsel og enspændernatur. Og han lærer (næsten) at sætte pris på at samarbejde og give lidt an-

erkendelse til sine medspillere i teamet, der faktisk går lige så meget op i at bryde Enigma-koden som han selv.

Dermed bliver det også en rørende film om hendes insisteren på at nå ind til den følsomme unge mand, som vi i flashbacks ser, ikke har haft det nemt i skoletiden. For det er også historien om en kærlighed, der ikke er lovlig at forløse. Turing er homoseksuel - og et ængsteligt barn, der forudser en gruppe elevers voldelige mobning, fordi ærter og gulerødder blander sig og ikke ligger snorlige på hans tallerken. En specifik hændelse, der giver Turing et knæk for livet. Han lukker sig inde i sin logiske formel-verden. Han determinerer sig til tal og tænkning og gemmer sjælen væk: "Jeg har ikke tid til at forklare mig."

Langsomt åbner den introverte nörd sig dog, og selvom han er homoseksuel, frier han til Joan, som - velvidende om kendsgerningen - siger ja. Deres spirende venskab og gensidige intellektuelle respekt skildres fornemt.



Det matematiske geni Alan Turing fotograferet i 1951 - et år før hans dom for homoseksualitet med efterfølgende kemisk kastration og tre år før sin død som 42-årig.

"Hvis du ville ønske, du havde været normal, så kan jeg kan love dig for, at det gør jeg ikke. Lige præcis fordi du ikke er det, er verden i dag et uendeligt meget bedre sted"

Joan Clarke til Alan Turing

The Imitation Game

Instruktion: Morten Tyldum

Medvirkende: Benedict Cumberbatch, Keira Knightley, Matthew Goode

Musik: Alexandre Desplat

Filmen er baseret på biografien Alan Turing: The Enigma, skrevet af Andrew Hodges.

Format på højtryk

Filmen er flot instrueret i nøje orkestrerede klip eksempelvis af tiden, hvor teamet kæmper for at nå at knække Enigma-koden, inden efterretningstjenesten siger stop for penge til projektet. Hvad får vi for de midler og mennesker, vi har bevilget? De får en maskine, som Turing døber Christopher. Hvorfor skal ikke afsløres her.

Der er fokus på scenografiske detaljer; som i scenen, hvor London lige er blevet bombet. Uden fortællerstemme, kun med klassisk musik til, ser vi en dame sidde i lyseblå kittelkjole på en bunke murbrokker foran udbombede husfacader, hvor en orange himmel skimtes som håb i det fjerne. Det ligner en teaterkulisse. Men her iscenesat med kameraet flydende i velafbalancerede bevægelser. Billedet fremstår roligt. En løsning er jo også på vej, idet krigen bliver afkortet med to år, fordi Turing med maskinen og teamet når en løsning. Den smukke opsats bliver forstærket via kontrasten til de sort/hvide kornede klip af bombefly og annonceringer om Tysklands erobringer.

Som i mange andre sager i det virkelige liv er det tilfældigheder af informationer og hjerner, teknik og folk, som krydstænkes, der gør, at målet nås. Det er det også i denne hæsblæsende skildring, hvor man ikke keder sig et sekund. Den er blændende filmet, godt castet og har et delikat og æstetisk perfekt billedsprog tilsat et storladent score. Den er blød i sit udtryk, samtidig med at den formidler en hård

historie, som giver publikum mere end en klump i halsen undervejs. Især da Turing af et team-medlem bliver konfronteret med dilemmaet: "Den nødvendige hemmeligholdelse af kode-knækningen dræber om lidt min bror". Turings succes betyder altså også, at han må sluge menneskelige omkostninger i krigsstrategiens hellige navn. Efter krigen bliver Turing dømt til tvangskastration grundet anmeldelse for homoseksualitet, og han ender med at tage sit eget liv. Desværre for Turing bliver han først rigtigt hædret 50 år efter sit selvmord. Det er umenneskeligt. Havde Turing bare været en maskine.

Om Alan Turing

Alan Turing startede sine studier på Kings College i Cambridge, England i 1931 og blev i en alder af 22 udvalgt som Research Fellow på instituttet. Han har lagt navn til A.M. Turing Award, der betragtes som datalogiens "nobelpris".

Tophemmelig kodeknækker

Fra 1939 arbejdede Alan Turing for den britiske efterretningstjeneste i den del af organisationen, som arbejdede med at afkode de krypterede meddelelser, som den tyske flåde blandt andet brugte til at kommunikere med de u-både, som opererede i Atlanterhavet. Udgangspunktet var det gennembrud, som den polske efterretningstjeneste havde haft i 1930'erne med at bryde den tyske hærs Enigma-kode, og som den polske hær udleverede til den engelske og franske efterretningstjeneste i sommeren 1939.

Straffet for homoseksualitet

Turing var homoseksuel og blev i 1952 straffet for det og blev tvunget til at lade sig kemisk kastrere. I september 2009 undskyldte den daværende engelske premierminister, Gordon Brown, officielt på den engelske regerings vegne, den forfærdelige behandling, som Alan Turing var blevet udsat for.

Få styr på arbejdsmarkedsydelsen



En del af a-kassens medlemmer er i tvivl om, hvor længe de har ret til ydelser fra a-kassen i tilfælde af ledighed. Når dagpengene løber ud, kan de et stykke tid endnu få en arbejdsmarkedsydelse.

Af Anne Grethe Hansen, regionsleder, Min A-kasse
[agh@prosa.dk]

Der er mange begreber, som svirrer i luften, og mange overgangsregler at holde styr på, når det handler om lediges ret til dagpenge. Kort fortalt er reglerne i øjeblikket som følger:

Hvis du bliver ledig fra et almindeligt lønmodtagerarbejde, som du har haft i mere end et år på fuld tid, vil du være det, vi kalder ny-ledig. Det betyder, at du har ret til dagpenge i to år, hvis du i øvrigt opfylder betingelserne om at være aktivt jobsøgende. Skulle du nå at bruge de to års dagpengeret uden at finde et job, overgår du til det, der kaldes arbejdsmarkedsydelse. Denne ydelse udbetales også af a-kassen, så du skal fortsat være medlem af a-kassen.

Perioden med den midlertidige arbejdsmarkedsydelse bliver gradvist nedtrappet frem til 1. juli 2016. Så hvor længe du kan være omfattet af ordningen, afhænger derfor af det halvår, hvori du opbruger din dagpengeret. Opbruger du din dagpengeret i 1. halvår 2015, kan du få ydelsen i op til tre kvart år. Er dagpengene brugt i 2. halvår 2015, kan du få ydelsen i op til et halvt år, og er der ikke flere dagpengeklip tilbage i 1. halvår 2016, kan du få ydelsen i op til tre måneder.

Slut med dagpenge

Cirka 14 uger før du mister retten til dagpenge, vil du modtage en orientering fra a-kassen. Den vil give dig et overblik over, hvordan du søger arbejdsmarkedsydelsen. Ydelsen udbetales med samme interval som dagpengene, og du skal fortsat sende et ydelseskort ind til os. Ydelseskortet hedder AR302 og ikke et dagpengekort. Vær opmærksom på, at arbejdsmarkedsydelsen er lavere end dagpengene.

Kontingent ved arbejdsmarkedsydelse

Fagforeningskontingentet til PROSA bliver nedsat til 50,00 kroner pr. måned (2015) og normal a-kasse-pris for fuldtidsforsikrede, 445,00 kroner pr. måned (2015). Det vil ske automatisk.

Størrelsen af den midlertidige arbejdsmarkedsydelse er afhængig af, om du har forsørgelsespligt over for børn. Ydelsen er ikke indkomstbestemt og udgør 80 procent af den højeste dagpengesats, hvis du har forsørgelsespligt, og 60 procent for andre. Det svarer til en sats på henholdsvis 662 og 490 kroner pr. dag før skat (2015-niveau). A-kassen indkalder dig til et kombineret rådigheds- og arbejdsmarkedsydelsesmøde.

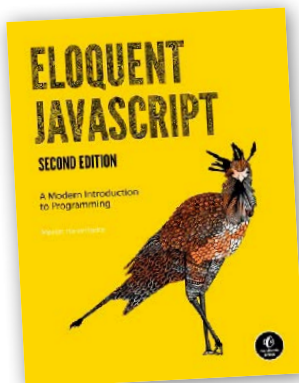
Dine pligter

Den midlertidige arbejdsmarkedsydelse følger i det store og hele reglerne for ret til dagpenge. Det vil sige, at du for at have ret til ydelsen skal opfylde rådighedskriterierne, have et aktivt cv på jobnet.dk og være tilmeldt jobcenteret som ledig. Du skal også løbende deltage i samtaler med Min A-kasse og jobcenteret/anden aktør. Du har også ret og pligt til at deltage i aktivering. Du skal have dit første tilbud om aktivering senest fire uger efter, at du er begyndt at modtage arbejdsmarkedsydelsen. Hvis du har spørgsmål om mulighederne for aktivering, når du får arbejdsmarkedsydelse, skal du kontakte dit lokale jobcenter eller din anden aktør.



Bøger med rabat

til PROSA-medlemmer



Eloquent JavaScript: A Modern Introduction to Programming

Marijn Haverbeke

ISBN 9781593275846

JavaScript lies at the heart of almost every modern web application, from social apps to the newest browser-based games. Though simple for beginners to pick up and play with, JavaScript is a flexible, complex language that you can use to build full-scale applications. Eloquent JavaScript, 2nd Edition dives deep into the JavaScript language to show you how to write beautiful, effective code. Author Marijn Haverbeke immerses you in example code from the start, while exercises and full-chapter projects give you hands-on experience with writing your own programs. As you build projects such as an artificial life simulation, a simple programming language, and a paint program.

Vejl. pris 320,-

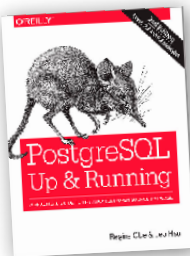
Du sparer 20%

TILBUD 256,-

PostgreSQL: Up and Running: A Practical Introduction to the Advanced Open Source Database

Regina O. Obe, Leo S. Hsu

ISBN 9781449373191



Thinking of migrating to PostgreSQL? This clear, fast-paced introduction helps you understand and use this open source database system. Not only will you learn about the enterprise class features in versions 9.2, 9.3, and 9.4, you'll also discover that PostgreSQL is more than a database system—it's also an impressive application platform. With examples throughout, this book shows you how to achieve tasks

that are difficult or impossible in other databases. This second edition covers LATERAL queries, augmented JSON support, materialized views, and other key topics. If you're a current PostgreSQL user, you'll pick up gems you may have missed before.

Vejl. pris 240,-

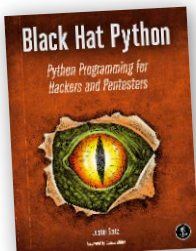
Du sparer 20%

TILBUD 192,-

Black Hat Python: Python Programming for Hackers and Pentesters

Justin Seitz

ISBN 9781593275907



Easy to understand and fun to read, **Introducing Python** is ideal for beginning programmers as well as those new to the language. Author Bill Lubanovic takes you from the basics to more involved and varied topics, mixing tutorials with cookbook-style code recipes to explain concepts in Python 3. End-of-chapter exercises help you practice what you've learned.

Vejl. pris 277,-

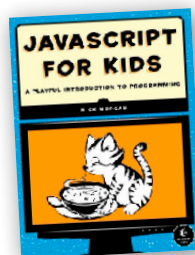
Du sparer 20%

TILBUD 221,-

JavaScript for Kids: A Playful Introduction to Programming

Nick Morgan

ISBN 9781593274085



JavaScript is the programming language of the Internet, the secret sauce that makes the Web awesome, your favorite sites interactive, and online games fun!

JavaScript for Kids is a lighthearted introduction that teaches programming essentials through patient, step-by-step examples paired with funny illustrations. You'll begin with the basics, like working with strings, arrays, and loops, and then move

on to more advanced topics, like building interactivity with jQuery and drawing graphics with Canvas. Along the way, you'll write games such as Find the Buried Treasure, Hangman, and Snake.

Vejl. pris 277,-

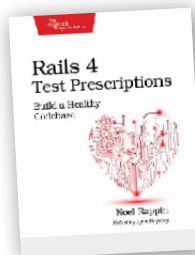
Du sparer 20%

TILBUD 221,-

Rails 4 Test Prescriptions: Build a Healthy Codebase

Noel Rappin

ISBN 9781941222195



Does your Rails code suffer from bloat, brittleness, or inaccuracy? Cure these problems with a regular dose of test-driven development. Rails 4 Test Prescriptions is a comprehensive guide to how tests can help you design and write better Rails applications. In this completely revised edition, you'll learn why testing works and how to test effectively using Rails 4, Minitest 5, and RSpec 3, as well as popular testing

libraries such as factory_girl and Cucumber. Do what the doctor ordered to make your applications feel all better. Side effects may include better code, fewer bugs, and happier developers.

Vejl. pris 301,-

Du sparer 20%

TILBUD 240,-

FACTUM BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS
– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstedgade 6 · 8200 Aarhus N · Tel. 89 37 35 95 · info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

[ODENSE]

Hvad er Apple egentlig?

Vi ved, som it-folk, at Apple er en stor spiller på it-markedet. iPod, iPhone og iPads er alle steder og har gjort Apples udstyr populært blandt unge mennesker, så man nu ser æblelogoet alle vegne. Hvordan skal vi som professionelle it-folk forholde os til Apple enhederne? Vil du have en indføring i, hvad denne store verden indeholder, og hvordan den ser ud?

Kom og hør Niels G. Jespersen, som er MAC-koordinator på Syddansk Universitet, fortælle om Apples historie, iPhones, iPads, Macintosh, iCloud, iOS og MacOS. Han medbringer hardware og fortæller om:

- Apple historien fra Apple I til nu
- Hardware og skyen – hvordan spiller de sammen?
- OS og software på Mac og iDevices
- Mac i enterprise, hvad med domaine management, Exchange og samspil med Windows?
- Hvordan fremtiden ser ud?

Efter foredraget er PROSA/VEST vært ved et lettere traktament med både vådt og tørt.

DATO Tirsdag den 24. marts kl. 18.30-21.30. Spisning ca. kl. 21.45.

STED PROSA i Odense, Overgade 54, 5000 Odense C



[ODENSE]

BIOGRAFTUR: Citizenfour

PROSA/STUD indbyder interesserede til at se den Oscar-nomierede dokumentar Citizenfour, der handler om whistlebloweren Edward Snowden. Filmen er instrueret af Laura Poitras og har vundet mange priser og flere nomineringer. Peter Kofod, internetaktivist med personlige relationer til Snowden, kommer og holder et oplæg før filmen starter.

PROGRAM

18.30-19.00 Peter Kofod

19.00-21.00 CitizenFour

DATO Onsdag den 25. februar.

STED Café Biografen, Odense – Sal 2.

Regn som udgangspunkt med at billetter til arrangementet skal afhentes på PROSAs kontor, Overgade 54, Odense.



[KØBENHAVN]

SÅDAN FÅR DU MERE I LØN

Løn og arbejdsvilkår er altid til forhandling. Det gælder om at være velforberedt og spille spillet med is i maven. Kom til et inspirerende minikursus og få tips og tricks til at få mere ud af individuel lønforhandling. Du får styr på planlægning, strategi og teknik samt gode råd, der vil kunne mærkes i lønningsposen. Kom til en informativ og underholdende aften med teori og øvelser.

UNDERVISER

PROSAs jurist **Jesper Borre**, som har flere års erfaring med rådgivning i lønforhandling og ansættelsesvilkår.

DATO Torsdag den 19. marts kl. 17.00-20.00

STED PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

[KØBENHAVN]

GirlzNight: Don't give data to a stranger

Hør om de mange fordele og ulemper ved big data, om forbrugerreaktioner, om hvordan du kan beskytte dig selv, og hvorfor det er nødvendigt, og om hvordan nogle visionære virksomheder er begyndt at bruge privacy som et konkurrenceparameter. Privacy bliver den nye grønne bølge, mener Pernille Tranberg.

OPLÆGSHOLDER

Pernille Tranberg, journalist med speciale i big data og privacy, holder foredrag, underviser og rådgiver via sit firma Digital Identitet.

Læs mere her: www.digital-identitet.dk

DATO Onsdag den 25. marts kl. 17.00-20.00

STED PROSA København
Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

[KØBENHAVN]

Kreativ forretningsudvikling

På dette gå-hjem-møde får du nogle simple redskaber, tips og tricks til, hvordan du kan styrke din forretning. Du vil blive guidet rundt i et mangfoldigt landskab af forretningsmodeller, konkrete greb til at forbedre din likviditet og syv scenarier for vækst og udvikling af din virksomhed. Hvad tilbyder vi vores kunder? Hvilken værdi skaber det for dem? Hvordan sælger vi det? Hvordan tjener vi penge? Hvordan styrer vi vores 'cash flow'? Og hvilke veje kan vi betræde, når vi vil udvikle vores virksomhed og tage den til næste niveau?

OPLÆGSHOLDER

Nicolai Seest er iværksætter og tidligere formand for Dansk Iværksætter Forening. Han har startet en håndfuld virksomheder og været sparringspartner for flere end 300 virksomhedsejere.

DATO Onsdag den 25. februar kl. 17.30-21.00

STED PROSA København
Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

[KØBENHAVN]

KOM I GANG med it-karrieren

Bliv klædt på til arbejdsmarkedet på en inspirationsaften for it-studerende og nyuddannede.

MØD EKSPERTERNE

IT-REKRUTTERINGSKONSULENTEN: DET KIGGER ARBEJDSGIVERNE EFTER

Natalia Anna Suchcicka, Maersk Line Human Resources, fortæller, hvordan du adskiller dig fra de øvrige kandidater.

KARRIERERÅDGIVEREN: SÅDAN FÅR DU DIT FØRSTE JOB

Lotte Colberg, PROSAs karriererådgivning, giver råd til, hvordan du jobsøger effektivt.

PROSA-JURISTEN: UNGÅ AT BLIVE SNYDT OG FÅ EN HØJ LØN

Lisa Dalsager, PROSA, gør opmærksom på farer i din forhandling af løn og kontrakt.

A-KASSE-VEJLEDEREN: SÅDAN FÅR DU DAGPENGE AT LEVE FOR

Gitte Retien, PROSAs A-kasse, sætter dig ind i, hvordan du bliver berettiget til dagpenge.

Få svar på alle dine spørgsmål og mød andre it-studerende på vej ud på jobmarkedet. Ordstyrer: Bo Sune Christensen, konsulent, PROSA.

DATO Tirsdag den 24. marts kl. 17.00-20.00

STED PROSA København
Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

[KØBENHAVN]

Energi, innovation og følelser

Er energien langt nede? Er arbejdsglæden noget, du kan huske, du havde engang? Eller mangler der gang i din kreativitet, innovationsevne og inspiration? Kunne du tænke dig et ekstra løft, der flytter dig fra det middelmådige til det gode, eller fra det gode til det fantastiske?

Energi og innovation hænger sammen med vores følelser, og hvordan vi bruger dem. Kom og få ny inspiration til, hvordan du kan bruge dig selv bedre, hvordan du kan arbejde sammen med dine kolleger på en ny måde, genvinde din energi og kreativitet – og gå glad på arbejde.

OPLÆGSHOLDER

Michael Arnoldus, 49 år, agil coach, ledelses- og forandringskonsulent. Tidligere VP Engineering for Issuu, Danmarks største website. Har fungeret både som CTO og CSA for forskellige startup-virksomheder. Mange års erfaring i Agil Udvikling, Lean, Scrum og Kanban, både som underviser og i praksis.

DATO Tirsdag den 10. marts kl. 17.30-20.00

STED PROSA København
Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

[KØBENHAVN]

Lav layout i Adobe InDesign

Deltag på en workshop over to aftener, hvor du lærer de grundlæggende funktioner og værktøjer, så du selv bliver i stand til at udarbejde forskellige typer layout.

- En hurtig gennemgang af programmets brugerflade og mest anvendte værktøjer
- Opret dokument- og mastersider
- Opret egne farveprøver og -forløb
- Introduktion til tekst-, afsnits- og vektorværktøjer
- Introduktion til InDesigns effekter
- Lidt omkring korrekt opløsning på billeder
- Indsættelse af billeder og grafik
- Introduktion til korrekt aflevering som pdf til print og trykkeri

Du skal kunne deltage begge aftener, og tilmeldingen sker samlet. Når du møder op på kurset, skal du på forhånd have installeret en 30 dages prøveversion af Adobe InDesign.

OPLÆGSHOLDER

Kenn Römer-Bruhn er officiel Adobe Professional i bl.a. InDesign, Photoshop og Lightroom – og er grafisk designer, foredragsholder, web- og seo-guru mv. med eget bureau og forlag.

DATO Onsdag den 8. april og torsdag den 9. april kl. 17.00-20.00

STED PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V



PROSA

Forbundet af It-professionelle • Association of IT Professionals • prosa.dk

København – Forbund og Min A-kasse

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15 Tlf.: 33 36 41 41
mandag dog kl. 10-15 Fax: 33 91 90 44

Flere oplysninger på www.prosa.dk

Aarhus

Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 10-15

Odense

Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

E-mail:

medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og e-mailadresser:

Niels Bertelsen Formand

Direkte: 33 36 47 67
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen Næstformand

Direkte: 87 30 14 05
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hlj@prosa.dk

Mikkel Nonboe Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 47
Mobil: 42 31 82 89
E-mail: mno@prosa.dk

Morten Rønne Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

Carsten Larsen Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 98
Mobil: 29 62 02 95
E-mail: cla@prosa.dk

PROSA/CSC

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S
Tlf.: 29 23 41 14

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD

Overgade 54
5000 Odense C
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41



Af Kurt Westh Nielsen
Redaktør
[kwn@prosa.dk]



DANMARK

PP

Sorteret magasinpost MMP
ID-nr. 42091

Fingrene væk fra kryptering

"Forbyd kryptering" lyder en af de politiske reaktioner på terrorhandlingerne i Paris. Men det er en dårlig ide.

Jeg gætter på, at de fleste med afsky modtog nyhederne om drab på gidsler, tegnere og politifolk i Paris. I kølvandet på de tragiske begivenheder har både hjemlige og udenlandske politikere krævet flere midler og større indsats i bekæmpelsen af terror. Senest har den britiske premierminister, David Cameron, talt for et forbud mod at anvende kryptering til at beskytte data og kommunikation via internettet.

Egentlig nyt er det ikke, at terrorhandling udløser den slags politiske reaktioner. Nyt er det heller ikke, at efterforskningsmyndigheder ser med bekymring på de muligheder, der byder sig, for at både kriminelle og lovlige borgere kan beskytte sig på nettet, og argumenterer for brede forbud. Den rette balance mellem efterforskningsmæssige hensyn og borgeres og virksomheders ret til at kommunikere uforstyrret er blevet diskuteret i årtier.

Krænkende indgreb

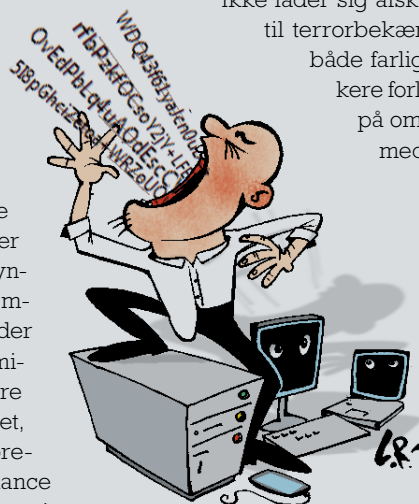
Men når David Cameron lægger op til en forbudskurs over for kryptering, så er det på tide at sige stop. At forbyde anvendelse af kryptering er en fribillet til krænkelser

af privatlivets fred. Manglende mulighed for at sikre værdifulde firmadata er en åben ladeport for industrispionage.

Anvendelsen af krypteringsteknikker til data og kommunikation er en så grundlæggende del af informationssamfundet - fra telefonsamtaler over netbanktransaktioner til sikring af privatlivets fred - at den ikke lader sig afskaffe under henvisning til terrorbekæmpelse. Derfor er det både farligt og dumt, hvis politikere forledes til at tro, at forbud på området fører noget godt med sig.

Dermed er det ikke sagt, at informationsindhentning ikke er en nødvendig forudsætning for terrorbekæmpelse. I mange sager er det slående, hvordan myndigheder i forvejen har haft mistænkte i kikkerten, som senere har vist

sig at stå bag aktuelle ugerninger. Her taler meget for en fokuseret indsats, der ved hjælp af godkendelser på et solidt retsligt grundlag og med anvendelse af de aktuelle teknologiske muligheder rent faktisk kan forhindre terror. Men det må aldrig erstattes af krypteringsforbud og masseovervågning.



Afsender: PortoService, Fabriksvej 6, 9490 Pandrup